

NOUL LITERATOR

**Revistă trimestrială de cultură
Nr. 25 – decembrie 2016**

Asociația culturală „Noul Literator”
Președinte TEODOR OANCĂ
Vicepreședinte CONSTANTIN PĂDUREANU
Secretar DUMITRU DUȚĂ

CONSILIUL REDACȚIONAL

Prof. univ. dr. Cezar Avram
Prof. univ. dr. Gheorghe Dănișor
Prof. univ. dr. Nicolae Panea
Prof. univ. dr. Dinică Ciobotea
Prof. univ. dr. Ovidiu Ghidirmic
Conf. univ. George Popescu
Conf. univ. dr. Gabriela Rusu-Păsărin
Prof. dr. Tudor Nedelcea
Prof. și scriitor Nicolae Pârvulescu
Actor și regizor Emil Boroghina
Lector univ. dr. Iolanda Mănescu
Prof. dr. Adrian C. Năstase
Dirijor și compozitor Alexandru Racu
Prof. și artist plastic Cristina Oprea

REDACTORI ASOCIAȚI

Pr. Theodor Damian (New York - SUA)
Mihaela Albu, redactor-șef al revistei *Lumina Lină*
(Craiova – New York)
Eugenia Serafini (Italia)
Nicolae Dabija (Rep. Moldova)
Vasile Barbu (Serbia)
Ioan Baba (Serbia)
Horea Cucerzan (București)
Mihaela Deșliu (București)
Claudia Voiculescu (București)
Gelu Negrea (București)
Maria Vaida (Cluj-Napoca)
Florian Copcea (Drobeta-Tr. Severin)
Mircea Pospai (Craiova)
Rodica Florescu (Craiova)
Davian Vlad (Craiova)
Gheorghe Boaghe (Bechet)
Ilie Comănița (Slobozia)
Gela Enea (Craiova)

REDACȚIA

Mihai Duțescu - Redactor-șef
Constantin Pădureanu - Redactor-șef adjunct
Dumitru Duță - Redactor-șef adjunct
Virgil Dumitrescu – Secretar general de redacție
Ion R. Popa - Redactor
Mirela Giodea – Redactor

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

Craiova, Dolj
Str. Brâncuși, 32
Mihai Duțescu
Tel.: 0722 968 065
Constantin Pădureanu: constantinpadureanu@yahoo.com
Virgil Dumitrescu: virgildumitrescu41@yahoo.com

Ilustrația:

Ilustrațiile copertelor reproduc picturi de Vasile Buz

Prezentare grafică & DTP

Daniela Predoană
danielapredoana@gmail.com

Mulțumim susținătorilor revistei NOUL LITERATOR, un proiect cultural craiovean
al Asociației Culturale NOUL LITERATOR Craiova (ACNL).

Opiniile exprimate în materialele publicate aparțin exclusiv autorilor.

© Asociația Culturală „Noul Literator”

D. R. Popescu

Adrian Păunescu iubea șahul

Jocul de șah este singura confruntare – cred eu! – în care adversarii pot fi și prieteni: însă în acest joc-luptă totul trebuie să se desfășoare cu gura închisă. Cuvintele rămân nerostite, deși ele însemnează energii devastatoare, belicoase, invizibile, mute! Adrian Păunescu iubea șahul. Dar nu juca șah decât în pauze. Și, după cum știu eu, juca șah doar cu inși cunoscuți, cu prieteni, cum s-ar putea spune!... Dar șahul, azi, a devenit și un sport de cabaret parlamentar, cu minciuni electrizante, cu marionete docile, vrednice posesoare ale unor conștiințe stilizate, astfel încât limitele dintre bărbați și femei să devină formale... Poetica spectacolelor politice este atât de rafinată, încât jocul de șah începe să-și dezvăluie convingător noile sale

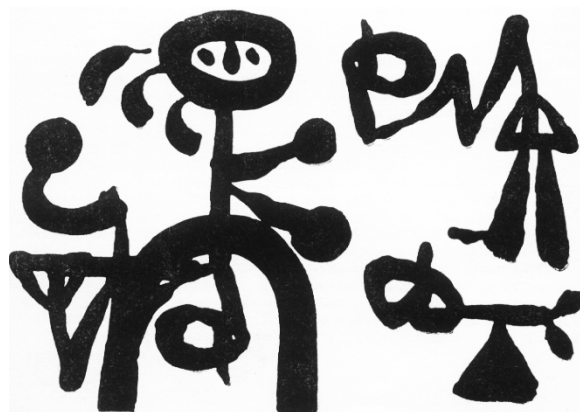
legi aleatorii – în care pionii pot sări, convingător, peste pătrățele, precum nebunii, iar caii pot să aibă logica strictă a tunurilor-turnurilor, și așa mai departe, într-o reversibilitate regală... Da, din lanțul acestor personaje de pe tabla de șah, și grimasele ieșite la lumină devin duioase! O, reginele?!... Reginele, cu popouri elocvente, pot oricând să-i ungă, pe frunte și pe ceafă, cu smirna și tămâie, pe zeii burtoși ai zilei, precum și pe androginii lăutari, ce se zbat pentru implementarea drepturilor bărbaților în profunzimile semenilor adiacenți! Păunescu era o fire expansivă, plină de proiecte, de idei! Însă atunci când juca șah și pierdea un pion, ceda partida! Intuind sfârșitul partidei, ceda!... Considera continuarea jocului

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

inutilă: o înfrângere mai dulce atunci când ți-o recunoști singur!... Șahul este unul dintre cele mai mirifice sporturi în care orice om, în general, poate citi adevărul despre sine însuși. Totuși, în viața de fiecare zi, Păunescu nu se lăsa atât de ușor bătut – bătut chiar de el însuși!... De-aici i se trăgea o hibă ireversibilă: era înfrânt mai ales de energiile venite din afara sa, din partea unor cunoscuți ce-i puteau fi îndatorați sau din partea unor prieteni cu șapte fețe. Marile înălțări ale lui Adrian Păunescu – succesul revistei „Flacăra”, bunăoară! – au fost urmate de umiltoare căderi în cap!... După accidentul petrecut pe stadionul din Ploiești, Păunescu a fost aruncat peste pârleazul – ca să-i zicem așa! – revistei „Flacăra”, deși n-avea nicio vină, căci nu el construise acea bază sportivă bășcărată!... În ce privește fidelitatea unor prieteni cu un vânjos caracter, de a cărei inutilitate, consemnată și în istorii, nu mai facem vorbire!... Da... Păunescu, după ce-a fost destituit din postul de redactor-șef al revistei „Flacăra”, în urma unei ședințe petrecute în spațiul Comitetului Central, nimeni n-a mai avut timp să-l bage în seamă!... Am fost invitat la acea ședință – după ce ea începuse cu două ore înainte!... Despre ce era vorba? m-am întrebat, văzând toți invitații așezați pe scaune, cam ofiliți! Tamara Dobrin, care conducea ședința, a început, cu o oarecare dulceață protocolară, să mă pună și pe mine în temă... Și să-mi ceară părerea... O părere ce trebuia să fie formală, într-o ședință formală, al cărei final fusese stabilit înainte de a începe!... Am încercat să spun că nu cunosc amănuntele întâmplărilor de pe stadionul din

Ploiești... Și – conform lecției extraordinare, pe care o învățasem de la teribilul jucător de șah, Zaharia Stancu, am lăudat revista „Flacăra”, l-am elogiat pe redactorul ei șef, am subliniat atașamentul său față de țară, de partid!... Degeaba. Tamara Dobrin a invitat-o pe tovarășa Bobu, soția lui Emil Bobu, ministrea ce conducea justiția, să citească Procesul-verbal încheiat de cei care au anchetat „cazul” de la Ploiești... Doamna Bobu mai citise acest Proces-verbal și înainte de a fi eu invitat să particip la ședința dedicată stadionului ploieștean!... Procesul-verbal era clar: Păunescu, vai, vai! Lipsa indulgenței creează dezastre, dar și orgolii comice!... Se știe asta! Trecem mai departe...

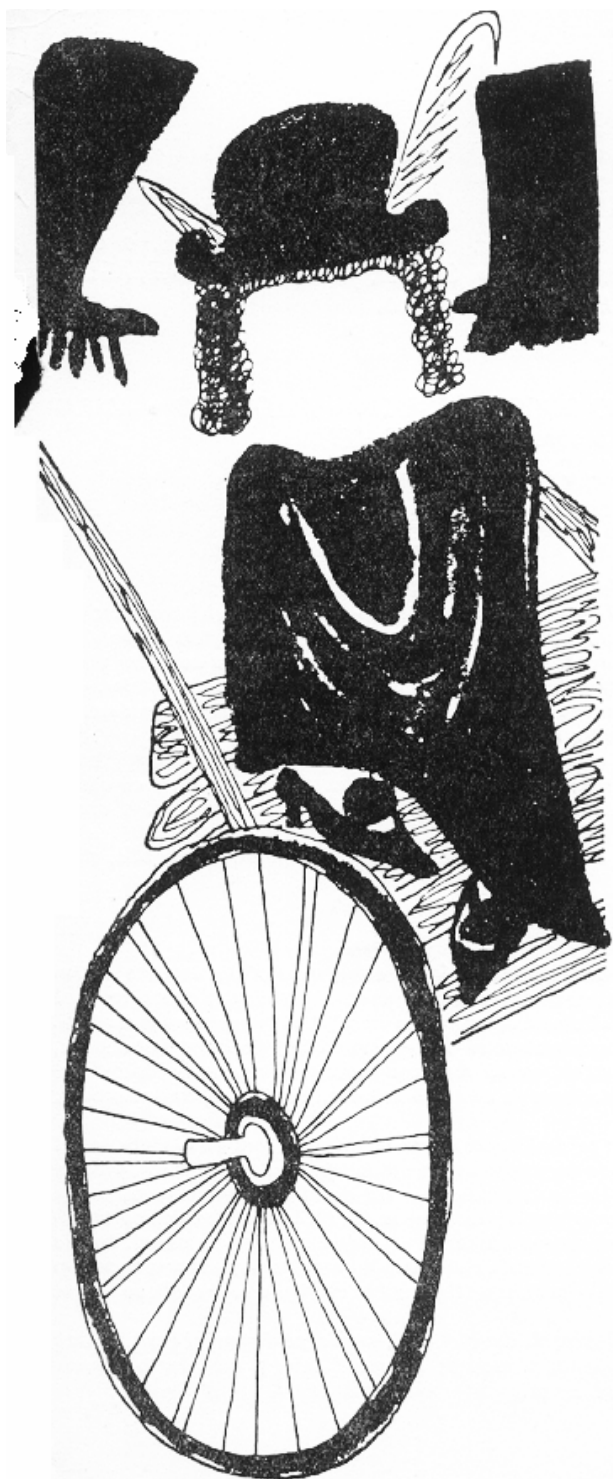
Am fost de față în biroul lui Cornel Burtică, în ziua când – aș putea spune! – s-a hotărât numirea lui Păunescu la „Flacăra”, o revistă moartă, de pripas!... Geo Saizescu, fost coleg de clasă cu Burtică, la „Liceul Traian”, din Turnu Severin, a insistat să mă ducă în biroul proaspătului secretar al Partidului... Burtică și Saizescu vorbeau între ei ca și cum s-ar fi aflat pe malul Dunării, unde mâncau semințe de floarea-soarelui și se uitau la gagicile plimbărețe... Ei, la un moment dat, Burtică l-a întrebat pe Saizescu Geo ce se mai întâmplă prin cultură?... Geo i-a povestit ceva despre o,

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

piesă de teatru, semnată de Sorescu, oprită, de la „Teatrul Bulandra”... Burtică l-a întrebat ce părere are despre Adrian Păunescu... Era vorba să fie numit șef la o gazetă... Geo a spus: „Păunescu este formidabil!..” Mi-am dat și eu cu părerea... „Dacă Păunescu ar fi numit șef la un ziar din Botoșani, peste o vreme acel ziar s-ar citi în toată țara...” Nu vreau să spun că la această șuetă s-a decis numirea lui Păunescu la „Flacăra” și nici că plecând de la această discuție, piesa lui Sorescu a avut, peste o săptămână, premiera!.. Vreau să spun doar că am fost de față la două întâlniri în care a fost vorba de Păunescu!...

Urmarea destituirii lui Păunescu... E cunoscută: Adrian Păunescu a ajuns redactor la revista „Contemporanul”. O, nu, nu imediat!... A fost o vreme șomer, cum se mai poate spune... Am avut mai multe discuții cu Secretarul Partidului, Enache... N-a fost ușor, deși, Enache era, după mine, un om cumsecade. I-am sugerat o idee: să i se dea lui Păunescu un post la orice ziar, până apare o soluție mai!.. Da! Au fost câteva publicații care aveau posturi libere... Dar!... Nimeni n-a voit să-l angajeze pe Adrian Păunescu! O, cauzele erau diferite!... Am propus... să fie angajat la „Contemporanul”. Da, dar „Contemporanul”, mi s-a spus, n-avea posturi libere!... Am propus... să ne fie dat un post în plus, de la Ministerul Culturii... Până la urmă – ni s-a dat! Apoi... apoi am vorbit cu Mitea, șeful Presei, de la CC... L-am rugat să vină împreună cu mine... în ziua când Păunescu va fi prezentat redacției... Constantin Mitea a acceptat imediat! A venit, a vorbit, a spus cuvîn-

tele de rigoare... Deci s-a hotărât de sus... totul, nu era vorba de mai știu eu ce!..

Pe scurt: înainte de evenimentele de la Timișoara, Păunescu a fost cel mai curtat scriitor!... Energiile occidentale vedeau în el un stâlp al viitoarelor puteri din România! Nu intru în detalii.

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

Păunescu n-a vrut să intre în acest joc de șah. Putea să fie șeful țării... Sigur! A zis nu – știind, cu siguranță, că nimeni nu poate sări peste umbra sa! Omul, de, în magnifica, luminoasă și absurda – chiar! – întrebuințare a libertății, poate – de ce nu? – să fie făcut și mat! În zilele confuze ale libertății de piață, un ins s-a dus la Păunescu... și i-a dus un cap de porc! Dacă ar fi fost Păunescu ștab, îl pupa în fund! Cum s-a întâmplat, cu alții, peste ani, când a ajuns, oho, ho!.. Ce să mai zici?!

Unii politicieni, când își scriu autobiografia, utilizează, cu hărnicie, guma de șters! Literații sunt mai circumspecți, unii dintre ei, desigur, sau mai deschiși!.. Iată ce mărturisește profesorul, criticul și istoricul literar, Dumitru Micu: „Niciodată nu am făcut ceea ce, eventual, aș fi dorit;

constant, am făcut doar ceea ce se putea în circumstanțele date”.

Dacă politica este, cumva, dulcea injurie adusă vieții, să nu uităm, totuși, că Păunescu a fost – și este! – un poet foarte talentat, un publicist remarcabil, un jucător de șah, care, din păcate, jucând cu el însuși, a fost, uneori, înfrânt de el însuși, ieșind pe locul secund! Dar să nu uităm că în ierarhiile absurdității nu întotdeauna unii artiști nu s-au putut anihila definitiv pe ei înșiși, așa cum au fost cazul lui Céline, cazul lui Picasso, Laureatul Premiului Lenin, cazul lui von Karajan, care avea două carnete de partid – în partidul lui Hitler!

Memorii • Memorii • Memorii • Memorii • Memorii • Memorii

Dinu Săraru

Nostalgia toamnelor copilăriei

Toamna intra în Râmnicul meu pe Calea lui Traian, venind dinspre Slătioara, odată cu carele cu struguri aurii și roșii, ceasla, ale grădinarilor bulgari catolici din Ostrovenii de pe malul Oltului, înmiresmând târgul întreg și apoi, în fiecare dimineață, răsfățând tarabele vestitei Piețe cu o bogăție sărbătorească a culorilor recoltei plină încă de rouă deasupra căreia plutea un voal de borangic străveziu ca și când Dumnezeu scăpase din mâini curcubeul ivit din senin pe cerul înalt al moșiei Capelenilor ca să coboare să se adape în Râul Morilor.

Nu-mi trebuia mai mult să uit liceul la care venisem, îmbătat și de lumina blândă a zilei de 1 septembrie, când începea și anul nou bisericesc ortodox, lumină semănând cu obrazul copiilor din clasa I, cuminte și alb ca pereții proaspăt văruiți ai Școlii primare cu ceas.

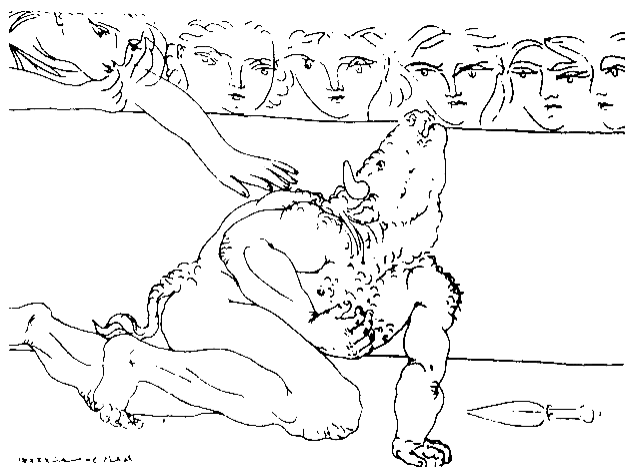
Liceul meu, purtând numele Lahovarilor boieriți de Bica Socoteanu în al cărei neam secase spița bărbătească, era pentru mine ca o cetate crăiască de piatră cenușie și brăuri de cărămidă roșie și nu-mi inspira atunci decât dorința să o rup la fugă și, ajuns pe Podul Vinerii Mari, să-mi fac un nou curaj să mă întorc la porțile lui larg deschise și, altfel, cu adevărat prietenos primitoare.

La Râmnic eu ajungeam cu autobuzul Domnului Zapciroiu de la Zătreni, admirat și pentru ajutorul de șofer, Birlic, aflat mereu agățat cu mâna stângă de o bară de lemn și el în picioare pe treapta scurtă a ușii din față deschise, fie ploaie, fie vânt, fie soare, fie ninsoare chiar, pregătit să întindă mâna dreaptă să-i ajute pe călători să urce și din mers în singurul mijloc de transport modern spre capitala județului.

Drumul era zgârcit îngrijit cu pietriș aruncat mai mult cu furca, plin de praf și de gropi mai mari și mai mici și când urca, să zicem, Dealul Pietrarilor, călătorii se dădeau jos, își luau bagajele în mână și îl urmau pe Birlic înarmat cu un butuc de stejar cioplit anume cu barda să-l poată vârfi iute sub roata din spate când ostenea motorul și se oprea și trebuia lăsat să se odihnească.

Era, însă, și a rămas așa în amintirea mea, un drum frumos care trecea printre grădini și curți de case cu pridvoare pline de mușcate în toate culorile închipuite și de meri și de peri încărcăți să se rupă și de pruni popești cu prune brumate, plesnind de sănătatea unui pământ rodnic și iubit de țărani. Uitam și pe acest drum scopul adevărat al călătoriei mele și, intrând în oraș, mă lipeam cu ochii, singura salvare, de turlile Episcopiei de sineși de crucile lor poleite care-mi cucureau gândurile și mi le trimiteau spre depărtările unde, la amiază, când ajungeam eu, se zăreau ciudat de albastre crestele munților Coziei.

Dacă n-ar fi fost carele cu struguri ale ostrovenilor ce țineau în loc, legănându-se leneș, ambiția autobuzului Domnului Zapciroiu de a ne lăsa cât mai repede în curtea din fața hanului „La Mărunțelu”, când trebuia să pornim pe jos să dăm piept cu orașul, eu m-aș fi lăsat furat de panglica argintie a Oltului și de drumul țărănesc spre Sibiu și ajungeam sigur pe treptele celebrei Biserici Evanghelice unde, cum citisem chiar atunci într-o carte, fusese ucis Mihnea ce Râu care bătuse cu tunurile nemilos și răzbunător curțile Mănăstirii Bistrița – vâlceană, pregătită pentru nunta lui Neagoe Basarab.

Desen de Picasso

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Gabriel Chifu

Andrei la cinci ani și mai bine

după aproape două mii de dimineți
lumina tot nu și-a încheiat lucrările aici.
mă apropii de patul în care doarme Andrei.
în scâncetul oaselor lui fragede, în furtuna
sângelui său curat
și acum lumina sapă galerii în trupul său.
scorburi, cuiburi, drumuri în inimă
făurite de raze.

se trezește dimineața răsând – nu bănuiește
că este un stup pentru roiul de albine astrale.
cum nici eu nu știu și nu-mi vine să cred
că sunt pământul pe care moartea își ridică fără grabă
casa trainică.

îl țin în brațe. are ceva de piersică pârguită.
mă îmbăt de aroma lui neatinsă.
plâng: el este o amforă de raze care plutește
pe un ocean de raze. el este degetul
care-i arată zeului calea.

(1987)

avataruri

pieptănul tău, prosopul, săpunul, clamele,
patul, sandalele, batista,
curentul electric ajuns până în
veioza ta și luminându-ți fața,
apa din duș care te împânzea
ca un labirint fabulos,
mânzul pe care un vizitiu hirsut sub privirea ta
l-a biciuit până și-a dat sufletul,
portocala exotică pe care
cu gesturi hieratice (și senzuale)
ai decojit-o în duminică muzicală,
cuțitul cu care la degetul arătător te-ai tăiat din greșeală
(el, numai el a simțit gustul
sângelui tău fantastic),
plicul în care ai expediat misive
de dragoste,
doica blândă care te-a legănat,
secolul revolut care ți-a trimis
un colet cu purpură,
visul tău halucinant din noaptea de Crăciun,
sentimentul a cărui lumină te-a răsturnat
în plină stradă –

am fost eu pentru tine, dragostea mea.

(1983)

șarpele Ouroboros

lângă calea ferată la soare
zărești o șopârlă mușcându-și coada –
„șarpele Ouroboros?“ tresari tu avid să
descoperi semne, fie și așa precare, tocite,
în lumea-nsingurată, în lumea de cioburi,

unde, ah, totul e în cădere
și fiecare zi îți lasă pe inimă
tăieturi adânci de cuțit,
unde, ah, aurul,
ajuns până în dinții pensionarului,
încet, încet, lumină cu lumină, se stinge,
până la fier descrește.

(1987)

împrișăvărare

o primăvară se vestește în toate:
mugurii stelelor stau gata să plesnească,
muzical e văzduhul,
aripi are colțul ierbii.
și o limpede mare îmi pare că s-a mutat
sub caldarâmul obositului oraș
tresaltă acolo, curând va ieși la suprafață.

contaminat de acest elan
sufletul meu se strecoară afară din trup,
aidoma ghiocelului care împunge duios-rebel
pământul negru și înșelător de martie.

(1983)

Desen de Picasso

Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite

C. S. Nicolăescu-Plopșor

Scrisori inedite

"FLET ROMÂNESC"

DACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
R. REGINA ELISABETA, 18
CRAIOVA

Craiova, 192.....

Vă am scris ieri delat elega pentru o
tose :red căști primit-o sau o primiti. A răsun
la Fortunier Triflucul epigramatic al lui Bogdan și aștia
notă în birou un răspuns ca pentru noi. lito - l:

Marele polihistor clujan; atâtea
anului epigramatician-filolog-istoricului V. Bogdan.

I

Că ești un... polihistor mare
De ce-ar fi lucru de mirare
Când nu ieși din săptămână
Să nu ai... istoria nămină

31347

II

Tetii de... poli-historie
Și-ai scris la epigrame o mie
Fiecare fiind o pată
Pe-o... pagină inmaculată

III

Gîndaci genivi și dumișle
Te-au cam făcut de trei parșle.
Căci eu mă pînd pe orice mîi
Că nu-s gîndaci, ci... gîndșeei.

Nu-i scriți și mi cîte ceva, ce alina

H. roșu

Plopșor

Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite • Inedite

FLET ROMÂNESC

ACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
REGINA ELISABETA, 18
CRAIOVA

Craiova, 192.....

Dragă Heișcule

oare că nu te-ai aștepta la rândurile ăstea. Mi pare rău că m'am hotărât să
și dar întotdeauna și pe mine alții și sunt gata să documentez - mi-am
indusmeala să amintesc și în totuș datornicilor mei.

Știi de ce ie vorba. Dacă poți, trimite-mi ceva, dacă nu, aștept și în ca și
venuni mai bune. E schenariu la 30%; am la el depus la fufificare numai
400.000. Plătesc 10.000 lei lunar dolingii. Grân-am ota pot și ca cantitate și
itate și ca preț. Parumb lumisoz, do, fără preț. Aștept prețuri mai bune și ob
ca raen. Poate n-ai fi fost atâta dator dacă nu m'as fi apucat de tiparită
m'as fi lăsat în lășare.

Aș vrea să ne mai întâlnim. Te-am cunoscut odată pe-acasă și plecoșii
neurești.

Valter Kopar

Plenita-Dob

Nu m'ata că lăstornu meu ie latine. Am angat câțai opucot
i lăstorn și mei nate fotografiez cniel. Să nute puiet dracu, să faci
asta, că ne lăm de păr.

Ioana Heidel

Gelika descoperă iubirea

Gelika descoperă iubirea în scrisorile a căror vechime o trimiteau cu treizeci de ani în urmă. Scrisorile zăceau în podul casei într-o valiză a cărei suprafață imita pielea reptilelor, încuietoarea se deschidea printr-un clichet zgomotos, însoțit de o durere simțită în degetul mare. De existența acestei valize Gelika uitase deja de mult. Pentru a tăcea, pentru a nu vorbi nimic despre conținutul ei. Pentru a uita trecutul acestor plicuri subțiri, al foilor cambrate, al rândurilor pline de culmi zbuciumate și prăpăstii adânci ale cuvintelor. Pentru a amuți, a tăcea despre aceste cuvinte.

Praful fin adunat peste ani învăluie ca o ceață plicurile și conținutul lor, trezite parcă din amorțeală și readuse la lumină. Gelika strănută, ochii îi lăcrimează, din cauza alergiei la praf. Ar fi surprins-o cineva în starea asta, în pod, nu ar fi

putut să deslușească ce se întâmplă și de unde vine ceea ce se vine: praf, lacrimi, cuvinte-iubire, care în aerul uscat se ridică precum un miros volatil.

Altceva căuta Gelika. Această descoperire venită ca din nimic asupra ei o șochează și sustrage de la normalitatea unei zile, unei săptămâni de la mijlocul lui februarie, la ora nouă și un sfert. Ca urmare uită motivul pentru care urcase în pod, se împiedică și la coborâre mai să cadă de pe scară. Apoi pliază scara rabatabilă pe ușa de la pod și cu ajutorul unui baston o împinge cu furie. Clapeta se închide cu un zgomot puternic, lăsând în spatele ei trecutul și amintirile legate de scrisori. Însă numai timp de cinci ore, fiindcă amintirile revin, îi domină gândurile, îi răscolesc trecutul.

Însă, spre dimineață, la ora două și un sfert, somnul îi este întrerupt de cuvintele ce aleatoriu îi zburdau prin minte, ca o căutare ce își urma cursul culisând apoi în jos, spre inimă, ca un fir argintiu electrizant. Când vii, și: tu, eu, și: scrisul, Mâna, care ținea stiloul, dar cândva, odată și Această Mână.

Iar numele: numele ei complet, de ani de zile necitit, nemaiauzit, nici măcar ca sens și acum dintr-o dată pulsează, inima, ca și cum cineva ar fi strigat-o cu numele ei adevărat, pulsează, ca și cum ar vrea să spună: Eu bat încă. Bătaie după bătaie, după bătaie, autonom, independent de Gelika. Pulsează în inima nopții, făcută pentru a dormi și nimic mai mult.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Nu poate ajuta nici măcar un pahar cu apă, nicio plimbare în jurul mesei din bucătărie, între dormitor, baie și înapoi. O domină aceeași privire persistentă spre ușa dinspre hol și gândul la valiză, dar și diferența în a percepe ce, a simți comparativ cu seara precedentă; cu câtă prudență mângâie degetele ei, în zorii zilei, pielea de reptilă! Acum, ea țopăie tremurând între chiuvetă și piciorul mesei. Nu poate să-și ia niciun sacou și nicio pătură, absolut nimic, nu se poate nici măcar mișca aici, trebuie citit de la început până la sfârșit, citit.

Dintr-un plic cade o fotografie. Treizeci de ani prăbușiți pentru Nimic pe podeaua din bucătărie. Privind fotografia, pe care Gelika o ținea în mână, constată că nu ar fi îmbătrânit și nici că ar fi uitat-o, o privește, o examinează și nu poate să creadă imposibilitatea de a uita acea față, acele trăsături, acea privire, fiecare Cuvânt de răspuns.

Două ore mai târziu, se confruntă cu normalitatea zilnică din birou, vorbește și zilnic scrie cuvinte și cifre, telefonează, dactilografiază, mănâncă, bea cafea, își ia comprimatele de valeriană și seara în timp ce traversează parcul din oraș, aleargă luându-se la întrecere cu bătaile proprii inimi, respectă ferm ritualul zilnic. Nu vrea să renunțe la nimic chiar dacă uneori se ține deasupra apei numai agățată de o ramură. Numai că ramura este mult prea plăpândă comparativ cu vârtoarea apei.

Gelika nu este disperată. Nu este consternată și nici neliniștită, fără răbdare, nici sentimentală sau isterică, visătoare, furioasă, tristă și descurajată. Gelka nu este nimic din toate astea, ceea ce ea de fapt de ieri, este. Nici ea nu mai știe ce este. Trebuie

să meargă la baie să se convingă în fața oglinzii. În fața oglinzii se vede ca aparținând lumii subacvatice. Totul amintește de un trecut cunoscut și totuși i se pare ciudat, străin, ca și cum s-ar uita cu ochelari de scafandru la lucrurile ce ar interesa-o. Acum are impresia că este doar o persoană care, în urmă cu treizeci de ani a primit scrisori. De la cineva. De la Unul.

Și asta nu este ea. Nu ea este persoana care a primit scrisorile. Nu ea. Treizeci de ani nu înseamnă un Nimic, Nimicul de pe podeaua din bucătărie. Ele se adună, se suprapun, se înalță în fața ei ca ceva monstruos. În fiecare zi ea este ocupată și jonglează cu numere, în această lume a numerelor se simte acasă, reprezintă pentru ea meseria, dar și siguranța zilei de mâine. La sfârșitul trimestrului, Doamna Schuster mereu mai găsește ceva în plus de scris, de adăugat, iar domnul Heimke mereu mai are ceva de întrebat în legătură cu suma din rândul al șaptelea, pe care nu și-o poate explica. Gelika îi explică, îl lămurește, că suma din rândul al șaptelea este exactă și valabilă, este un număr par, corect, dar treizeci? Un număr eliminat, inexistent printre celelalte. Unul Pierdut. O poveste pe care cândva, cineva a șoptit-o cuiva în ureche, ca apoi să fie purtată

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

de vânt peste țări și oceane și care mereu s-a transformat în altceva și iar în altceva.

Acum Gelika are nevoie dimineața de timp dublu, precum ironia unei primăveri ce întârzie cu încăpățănare să vină. Își pune ceasul să sune la ora cinci și se trezește la ora trei. Peste zi jaluzelele sunt lăsate și ușa este închisă, însă noaptea, din cauza întunericului de nesuportat, totul trebuie să fie deschis. Mereu trebuie să-și întrebe întregul ei corp: Ești tu, sunt eu? Este o întâmpinare ciudată după treizeci de ani. Misterul: Zona sensibilă deasupra genunchiului stâng, și: prezența sânilor, și: Cât de bine se simt pungile de sub ochi, ce bine!

Fotografia, căzută din plic zace în sertarul din noptieră cu fața în jos, nevinovată, ca și cum nu ar avea nici cel mai mic amestec în tot ce se întâmplă, ca și cum misterul legat de această întrebare ar fi plutit dintotdeauna în aer: despre ce este de fapt vorba, cine este de fapt în joc aici? Însă ea este încă prezentă, este aici, Fotografia cu imaginea, iar Gelika mereu știe unde se află și ce ar simți dacă ar deschide sertarul, ceea ce ea totuși nu face. Ea nu face așa ceva.

În a douăsprezecea zi după descoperirea scrisorilor, Gelika face o greșală în factura domnului Heimke, iar în săptămâna a treia atrage atenția printr-o nouă frizură. Este o frizură sălbatecă cu părul vâlvoi ca și cum părul ar fi fost uscat de curenți de aer puternici. Însă această schimbare înseamnă curaj, dar și un nou început, este de fapt o atitudine, o mică atitudine împotriva disperării și nu numai, de fapt este o frizură

potrivită pentru călătorii, fiindcă: Ea va călători. Dă-ți demisia, strigă inima, pregătește geamantanul și renunță la tot, trage linie dedesubtul trecutului tău, ia-o în sfârșit de la capăt! Însă chiar așa de simplu nu este. În fața acestei schimbări bruște este foarte prevăzătoare. Gelika își ia restul zilelor de concediu.

Pune în geamantan noua ei rochie, dar și rujul cu miros de cireșe. În ajunul plecării ei, lasă un mesaj pe robotul telefonic, prilej ca după zeci de ani să se prezinte cu numele ei complet: Angelika. Tânjea, îi era dor de acele sunete uitate ce inițial aparțineau numelui ei, ce evoca ceva, o durere iritantă, vie și enervantă.

Uneori poartă durerea până dincolo de singurătatea abisală, pe peron sau în holul hotelului se prinde ferm, strâns de mânerul valizei.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Povestea de atunci, între ea și cel care a scris scrisorile, a început și s-a și terminat. Sfârșitul s-a datorat motivelor. Au existat motive întemeiate. La fel de valabil este ceea ce a fost înainte de sfârșit și ceea ce s-a întâmplat acum. Angelika consideră că în această poveste există ceva derutant și frumos, iubirea ce s-a păstrat statornică, timp de mulți ani în podul casei. Ea a existat întotdeauna, m-a însoțit, am simțit-o în fiecare zi, precum un blestem și o binecuvântare, se gândește Angelika.

Ulrike Schäfer s-a născut în München (Germania) în anul 1965. Este scriitor și web

Angelika stă pe malul unui râu în iarba umedă și strigă cu voce înceată numele ei și al celuilalt, le lasă apoi duse de vânt, inspiră adânc apoi expiră, așteptând să apară ceva, ceva care nu vine. Așadar, nu se schimbă nimic, rămâne totul cum a fost, se gândește ea convinsă, dar și deznădăjduită. Și totuși se simte ceva care este altfel, se simte precum pulsează: o inimă deschisă spre incertitudine.

designer. Trăiește în orașul Würzburg, unde lucrează ca liber profesionist. Scrie proză și piese de teatru. A fost distinsă, printre altele, cu Premiul Würth pentru Literatură și Premiul Leonhard-Frank pentru teatru. În anii 2015-2016, piesele de teatru „Die Jünger Jesu” („Tânărul Isus”, versiune scenică de Leonhard Frank) și „Ein Widder mit Flügeln” („Un berbec cu aripi”) au fost prezentate în premieră la Teatrul Mainfranken din Würzburg. Mai multe informații despre autoare găsiți la următoarea adresă www.ulrike-schaefer.de.

Textul publicat aparține colecției de povești „Nachts, weit von hier“ („Noaptea, departe de aici”), apărut la Editura Klöpfer & Meyer. Cartea conține 18 povești, multe dintre ele premiate. Traducerea și retipărirea textului s-au făcut cu avizul și amabilitatea editurii.

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

N. P. Vrânceanu

Peisaj

Pe tâmpilele mele,
flori de măceș colorează
zidurile prăbușite ale anotimpurilor.
Semnele magice ale
caravanelor de vorbe
s-au rătăcit
în pustiul gândirii.
Trăiesc așezarea
atotstăpânitoare a liniștii,
a trecerii spectrale în incolor.

Labirintul

Hăituit de alergarea orelor,
pașii mi-i pierd
în zăpezi viscolite,
mă latră
câinii maidanezi
la răscrucile nopților,
îmi taie respirația
frigul resemnării...
Pe o fereastră ideală,
crinul unui zâmbet
îngheață.
E undeva, în labirintul enigmelor,
poiana în care argintul lunii doarme
în blăni de ciute.
Trestie-n viscol,
gândul meu
caută-n muzeele lumii
liniștea, dragostea,
tunelul nesfârșit al speranței.
Cristale sparte, lacrimile
rănesc blindajul ideii
ce-și pune pe cap
șarpele neîncrederii coroană.

Sfârșitul călătoriei

Ancorate în fiordurile amintirii,
epave leagănă
comori adânc scufundate.

Palide raze încearcă
întoarcerea în uitatele stele...
umbre și flăcări se-amestecă
pe pereții peșterii de piatră...
în care m-am izolat.

Mă culc lângă foc mulțumit;
călătoria s-a terminat,
alt călător va pleca
într-o altă călătorie.

Răcirea planetei

Sub pielea jupuită a cerului,
prin găurile stelelor,
bate un vânt rece asupra
trupului meu.
Parcă aș fi un nou Isus trăind
nu doar o săptămână,
ci o viață a patimilor.
Șerpii beznei au urcat pe
coloanele văzduhului
și-mi amenință
soarele.

Pe Pământ eroii sunt
tot mai necunoscuți,
crește faima călăilor istoriei.
Numai țărani, izolați în fatalul
triunghi: arat, semănat, cules,
muncesc anonim câmpia goală de pâine
peste care se prăbușesc
aripile arzând ale poezilor
zdrobite la intrarea în contemporaneitate.
Planeta e rece,
pământul trupului meu îngheață.

Confruntări • Confruntări • Confruntări • Confruntări • Confruntări

Ovidiu Ghidirmic

Estetism și decadentism

Mihai Duțescu este o personalitate complexă și reprezentativă a vieții culturale craiovene: poet, prozator, dramaturg, publicist, conducător de publicații și instituții de cultură. A făcut parte din colegiul de redacție al revistei „Ramuri”, în perioada când aceasta a fost condusă de Ilie Purcaru și Al. Piru. Este în prezent redactor-șef al revistei „Noul Literator”. A publicat de-a lungul timpului peste treizeci de volume de versuri. Am scris în repetate rânduri despre creația sa și l-am considerat întotdeauna poetul cel mai emblematic al Craiovei, nu atât al Craiovei actuale, cât mai ales al Cetății Banilor, al Craiovei medievale, dacă încercăm să reconstituim universul imaginar al poeziei sale, de la volumul de debut: **Noaptea nunții** (1969) și până la recentul volum: **Poeme decadente** (*Scrisul Românesc* – Fundația-Editura, 2016), titlu elocvent de la sine, ce se circumscrie în sfera *decadentismului*, ce este asociat, de regulă, cu *estetismul*.

Decadentismul și estetismul se asociază și cu dandismul.

Craiova medievală este în imaginația poetică a lui Mihai Duțescu un burg, ca și Sibiu, cu palate cu saloane parfumate și oglinzi venețiene, cu turnuri din care bat orologii vechi, cu arcade și portaluri, cu piețe publice și cu trăsuri aurite, din care poetul ca un dandy îmbrăcat elegant cu o floare roșie la butonieră.

În poezia lui Mihai Duțescu predomină gustul pentru medievalități și sunt regizate și înscenate fastuoase carnavaluri și ceremonii galante.

Mihai Duțescu se situează, ca poet, la limita dintre romantism și simbolism și profesează o poetică a visului și autodedublării. Visul era pentru romantici *poezie involuntară*. Acest volum nu este intitulat, întâmplător, **Poeme decadente**. În primul rând pentru că în centrul său se situează Veneția, care pentru Mihai Duțescu este o adevărată obsesie, un topos sacru. Să ne reamintim că poetul a mai publicat un întreg volum, intitulat **Veneția** (1980). Prin aceasta, Mihai Duțescu se înscrie într-o *paradigmă a declinului* exprimată și de Eminescu în versul „s-a stins viața falnicei Veneții” din nemuritorul său sonet Veneția, care ar fi putut figura drept „motto” al volumului. În poezia cu același titlu,

Veneția apare învăluită în acordurile inefabile ale muzicii din *Anotimpurile* lui Vivaldi. Într-o altă poezie intitulată *Spaghete*, este evocat marele scriitor Thomas Mann, autorul celebrului roman: **Moartea la Veneția** („Thomas Mann care se plimbă încă prin Veneția”). Ca și marele romancier, poetul nu-și imaginează un cadru mai sublim pentru propria-i extincție. Înainte de a muri, mai vrea să vadă odată Veneția: „...acum am ajuns să-mi / doresc să o mai văd o dată, măcar / o dată, să mi se îngăduie să mai / plâng de bucurie când mă apropii / Cu un vaporetto de Fondamenta Nuove” (*Spaghete*). Într-o catedrală venețiană, poetul are prilejul să asculte *Ave Maria*, interpretată la oboi: „ascultă, îmi spune sufletul / și oboiul începe să cânte / într-o catedrală venețiană / Ave Maria, gratia plena,...” (*Ave Maria*). În două din memorabilele sale versuri, din acest volum, poetul ne spune că a trăit și a murit la Veneția: „eu am trăit numai la Veneția, / Acolo am și murit” (*Acolo*).

Un permanent și neîntrerupt dialog dintre poet și sufletul său, de fapt, dintre eu și sine, străbate volumul, de la un capăt la altul: „Suntem doi, eu și sufletul, locuim / în aceeași casă, ne tolerăm unul pe altul / nu e foarte plăcut, desigur, să știi că / sufletul nu îmbătrânește și nu moare...” (*Te iert*).

Poezia de senectute din **Poeme decadente** ne vorbește și de declinul biologic și ne evocă un titlu antologic al lui Ion Barbu: *Când va veni declinul...* Este o poezie a confruntării cu timpul și cu moartea, adică marile teme ale literaturii dintotdeauna. Timpul este, în viziunea lui Mihai Duțescu, un călău neînduplecat, un criminal în serie. Iubirea se opune morții, dar poetul realizează acum că timpul vieții este foarte scurt: „te-aș iubi până la moarte, adică foarte puțin” (*Lăsați-mă*). Poetul resimte, din plin, presiunea trecutului, care se ține după el, ca un câine orb și înfometat. Antologică și terifiantă metaforă!

Ca și în filosofia existențialistă, omul este, pentru Mihai Duțescu, o ființă îndreptată către moarte: „vidul îmi soarbe timpul cu nesaț” – cum ne spune poetul în ultima poezie a volumului, *Vidul*.

Ovidiu Ghidirmic

Proză de inspirație și rezonanță metafizică

Poetă și prozatoare, autoare a mai multor volume publicate până în prezent, Maria Toma este o scriitoare cu o cultură filosofică solidă și bine articulată, un „weltanschauung”. Formația sa filosofică se observă în tot ce scrie. Despre poezia sa au scris, printre alții, Al. Piru și Ștefan Augustin Doinaș, aceste două mari personalități ale culturii românești. Am remarcat în volumul antologic: **Gânduri în cuvinte** (Editura „Scrisul Românesc”, 2010) rezonanțe platoniciene, metafizice și mistice și circulația motivului *Scării la cer*, preluat din **Banchetul** lui Platon și asimilat de **Vechiul și Noul Testament**. Concepția Mariei Toma este mistică în esența ei, așa cum se poate observa din romanul cu titlul metaforic: *Reflecții cu migdale amare și dulci* (Editura „Scrisul Românesc”, 2010), despre care ne-am pronunțat la vremea apariției, din care se desprinde o viziune leibnitziană, monadologică, asupra existenței. Într-o scurtă introducere – În loc de prefață – autoarea vorbește despre conceptul de „monadă”, ce stă la baza filosofiei lui Leibnitz și definește acele particule, molecule, de esență divină, ce populează întregul univers și în care se reflectă însuși Dumnezeu. Profesiunea de credință a autoarei se încheie cu o exclamație – sentință memorabilă: „Doamne cât ești de Unic și Necuprins”.

Într-o dezbateră teologică, „religios” și „mistic” sunt termeni care nu se suprapun, nu se identifică întru totul. Religiosul își pune problema existenței divinității, dar se poate îndoi de ea. Aceasta este drama lui „homo religiosus” dintotdeauna. Misticul nu se îndoiește niciodată și se prosternează în fața divinității. Cunoaște, altfel spus, starea theopatică. **Reflecții cu migdale amare și dulci** este un roman mistic în toată puterea cuvântului, o proză lirică veritabilă, de o vibrație profundă, ce se desfășoară în ample cadențe biblice, scrisă într-un stil liturgic.

Scriitoarea a publicat, în ultima vreme, două cărți dedicate personalității lui Iisus Hristos: volumul de versuri: **Iisus Hristos. Între cuvânt și faptă** (Editura „Scrisul Românesc”, 2015). Dacă în volumul de versuri, de o execuție tehnică impecabilă, autoarea nu se poate elibera cu totul de constrângerile și rigorile prozodice, pentru care a optat, dar care cenzurează, într-o oarecare măsură, elanul liric, volumul de proză ni se pare superior din punct de vedere estetic. Așa cum ne relevă și titlul, Pe urmele lui Iisus Hristos este un reportaj, în punctul inițial, de pornire, scris cu ocazia unei călătorii în Țara Sfântă. Dar, reportajul se transformă pe parcurs într-un eseu de anvergură despre personalitatea coplesitoare a lui Iisus Hristos și despre creștinism, ca doctrină soteriologică a salvării umanității. Eseul este un gen proteic prin excelență, care are marea calitate de a se substitui celorlalte genuri, așa cum întreaga istorie a literaturii moderne ne-o dovedește din plin. Și în cazul de față, eseul se substituie reportajului, jurnalului de călătorie.

Ce pretext poate fi mai potrivit pentru o incursiune în creștinism decât o călătorie în Țara Sfântă? Autoarea are fascinația ideilor și eseul său are ca model **Istoria di Cristo (Viața lui Iisus - 1921)**, celebru eseu biografic al marelui scriitor italian Giovanni Papini, în care doctrina creștină fuzionează cu experiența personală unică și originală. Prozatoarea reface itinerariul lui Iisus Hristos din urmă cu două mii de ani și ceva. Dincolo de dimensiunea teozofică, deschiderea culturală reprezintă punctul-forțe al eseului Mariei Toma. Influența lui Platon și a neoplatonismului asupra doctrinei creștine ocupă un loc privilegiat în viziunea și reprezentarea prozatoarei.

Pe urmele lui Iisus Hristos este o carte vie și captivantă, o proză complexă de idei, care se citește cu plăcerea unui roman.

Evenimente culturale • Evenimente culturale • Evenimente culturale

Ovidiu Ghidirmic

Laureat al Academiei Române

15 ani de la apariția noii serii a revistei „LAMURA”

În această toamnă, în luna noiembrie, s-au împlinit 15 ani de la apariția noii serii a revistei **Lamura**, publicația cu cel mai frumos nume românesc, un arhaism ieșit din uz, dar un termen foarte viu pentru cultură, care desemnează partea cea mai pură și mai curată a lucrurilor, dintr-o perspectivă fenomenologică.

Prin înființarea noii serii a revistei **Lamura** am reînnotat firele cu prestigioasa tradiție interbelică, dar ne-am racordat, totodată, la spiritul epocii noastre contemporane. Am păstrat numai unele principii de bază ale vechii serii, în semn de continuitate, dar în rest revista arată cu totul altfel decât pe vremea lui Al. Vlahuță, ca ținută grafică și conținut.

Noua serie a revistei **Lamura** constituie mai mult decât o publicație literară. Este o publicație culturală în sensul cel mai larg al cuvântului, cu un profil complex, cu deschidere spre toate domeniile spirituale, o publicație enciclopedică.

Întreg programul revistei a fost expus în articolul **Tradiție și modernitate** din primul număr al noii serii. Într-o perioadă în care dezinteresul față de tradiție a crescut și respectul față de înaintași a scăzut -, am ținut neapărat să clarificăm raportul fundamental al culturii, dintre **tradiție** și **modernitate**, subliniind că **tradiția** formează baza culturii, iar **modernitatea** este ceea ce se adaugă la **tradiție** în măsura în care rezistă

timpului. **Nu există nicio cultură fără o tradiție.** Acesta este un adevăr axiomatic! Am respectat întocmai acest program.

Revista a reușit să supraviețuiască, în mod aproape miraculos, în aceste vremuri vitrege pentru cultură, la care se adaugă un climat de o mare confuzie teoretică și axiologică, fără precedent. În această perioadă, au fost contestate și denigrate aproape toate marile valori ale culturii românești, începând chiar cu vârful spiritualității noastre: Mihai Eminescu și continuând cu Mihail Sadoveanu, Tudor Arghezi, G. Călinescu și alții.

Revista **Lamura** a devenit o apărătoare a marilor valori românești, prin articole polemice și temeinic argumentate. A fost preocupată mereu de situația românilor de pretutindeni și de condiția românilor sud-dunăreni. Am publicat, în cuprinsul ei, numeroase studii istorice și documente inedite, eseuri de filozofie a culturii și despre artele plastice. Reproduserile și ilustrațiile sunt de o calitate cu totul superioară.

Un spirit lucid, clarvăzător, maioreșcian, ne-a ajutat să nu rătăcim drumul.

Revista **Lamura** a fost și rămâne o lamură a spiritului românesc și, totodată, o revistă europeană de cultură.

Să-i dorim revistei **LAMURA** tinerețe veșnică și drum lung pe orbita culturii românești și universale.

Evenimente culturale • Evenimente culturale • Evenimente culturale

Ovidiu Ghidirmic

Un roman filosofic și dilematic *Cimitirul copiilor* de Nicolae Goja

Mărturisim cu tot regretul și cu scuzele de rigoare că nu am citit nici unul dintre romanele anterioare: *Ilca* (1993), *Iad în raiul de acasă* (1999), *Clopotul cu două limbi* (2002), *Fabrica de iarbă* (2011) și *Doi pe o cruce* (2015) ale scriitorului și jurnalistului maramureșean Nicolae Goja. Romanul *Cimitirul copiilor* (Editura „Eurotip”, Baia Mare, 2016), pe care l-am primit recent, ne arată un scriitor pe deplin format, stăpân pe tehnica narativă, chiar cu unele momente de rafinament și virtuozitate stilistică, așa cum puțin am întâlnit în ultimul timp.

Cimitirul copiilor este numai la prima vedere, după cum ne relevă și titlul, un roman despre copii, deși dimensiunea ludică nu lipsește și străbate romanul de la un capăt la altul. *Cimitirul copiilor* este un roman complex, de o tonalitate lirico-filosofică, un roman problematic și dilematic totodată, cu un final deschis, care poate da naștere unei ample și pasionante dezbatere de idei.

Romanul lui Nicolae Goja face parte din acea categorie de narațiuni care au „*weltanschauung*”, adică o concepție despre lume și viață – și care ne interesează în cel mai înalt grad. De altfel, romanul debutează spectaculos cu o profundă reflecție despre relativismul și subiectivismul timpului, categoria fundamentală a existenței: „*Domnul D. mai are puțină vreme, un an, doi, trei..., până la time-out și momentele de tandrețe și comuniune cu natura și cu cei asemenea sie îl fac să resimtă dureros și nostalgic înțelesul acestui răstimp personal de optzeci și nouă de ani trecuți, cum își spune ade-*

sea: «ca o singură zi». Este adevărat, timpul nu există. Noi, oamenii, avem o concepție puerilă despre această dimensiune a Universului, după care se ordonează succesiunea evenimentelor.” Acesta e punctul de vedere al Domnului D., pictor scenograf, observator și martor ocular al evenimentelor.

Eroii romanului sunt Bubu, Blanca și Gelu, trei copii între care se leagă o frumoasă camaraderie și care își petrec timpul liber, după orele de la școală, în Cimitirul evreiesc din Baia Mare. *Cimitirul copiilor* este, în mod simbolic, o enclavă a copilăriei. Aceasta este semnificația titlului romanului.

Bubu, Blanca și Gelu sunt trei elevi din zilele noastre, isteți și volubili, plini de umor și de farmec, dar nelipsiți de o doză inerentă de superficialitate, care nu prea citesc, dar care sunt sclavi ai **Internetului**, așa cum ne-au obișnuit cele mai tinere generații, care trebuie să-și treacă bacalaureatul și să urmeze o facultate, a căror principală problemă existențială este găsirea unui loc de muncă.

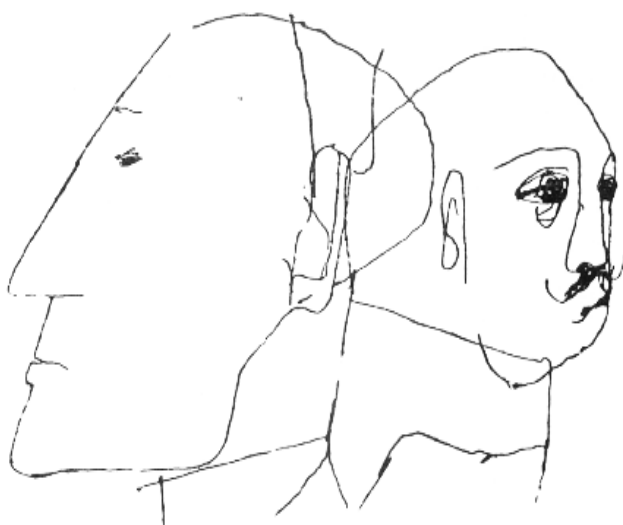
Romanul lui Nicolae Goja este inspirat, deci, din cea mai stringentă actualitate. Important este faptul că scriitorul surprinde, cu cea mai mare acuitate, spiritul epocii noastre. Conceptul care i se potrivește cel mai bine romanului lui Nicolae Goja este cel al filosofiei germane: **zeitgeist** (spirit al timpului). *Cimitirul copiilor* este, astfel, un roman despre **zeitgeist**.

Romanul este alcătuit din treisprezece capitole, pe care autorul le numește „stadii”,

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

de fapt trăsături sau comportamente, atitudini specifice ale spiritului uman: **Așteptarea, Grija, Sentimentul, Nebunia, Supraviețuirea, Magia, Jocul, Sexualitatea, Spiritualitatea, Munca, Percepția, Tragicul și Echilibrul.**

Ne oprim asupra celui care ni se pare și cel mai semnificativ: **Grija**. În filosofia germană și în special în cea existențialistă, hei-

deggeriană, trăsătura sau atitudinea umană cea mai definitorie este **Grija (Sorge)**. Aceasta este și atitudinea scriitorului, astfel încât putem spune că romanul **Cimitirul copiilor** este un roman scris cu cea mai mare îngrijorare față de destinul tinerelor generații.

Este greu, dacă nu aproape imposibil, de a alcătui un tablou sinoptic cât mai complet al trăsăturilor spiritului epocii noastre, totuși câteva s-au lămurit, dacă străbatem tratatele de filosofie și cărțile de sociologie. Trăim într-o epocă scientiștă și tehnocratică, în care disciplinele umaniste s-au retras într-un plan secund, într-o lume desacralizată, în care credința a slăbit, într-o societate consumistă în care valorile spirituale au decăzut, stau sub semnul declinului și al decadentismului, în care **Internetul** domină **Cartea** și interesul pentru cultură a scăzut, pentru că

Informația nu înseamnă **Cultură**, care presupune prelucrarea informației și ajungerea la concepte. În fine, ca să nu ne mai îndepărtăm de subiect, pentru că pe această temă se poate glosa la infinit, și ca să ne păstrăm cât mai aproape de trama epică a romanului -, Bubu, Blanca și Gelu se hotărăsc să-și schimbe radical viața, nu se mai duc la facultate și pleacă pentru o scurtă perioadă la țară, în comuna Rodina, care este un topos **tradiționalist**, unde sunt găzduiți la familia învățătorului pensionar Petre Dulf, numele cunoscutului folclorist care a popularizat poveștile despre **Păcală**.

Prozatorul valorifică, de fapt, cea mai mare contradicție a epocii noastre, dintre **arhaic** și **modern**, dintre **tradiție** și **modernitate**, dintre două tipuri de civilizație total opuse, civilizația tradițională a satului românesc și civilizația modernă, a orașului, care s-a îndepărtat de natură și **tradiție**.

Învățătorul Petre Dulf este un personaj extrem de pitoresc, un erudit în materie de folclor și de înțelepciune populară, deținătorul unei impresionante enciclopedii și colecții de proverbe, snoave și povești, parabole pline de tâlc, fabule și anecdote hazlii, un exponent al civilizației arhaice și tradiționale, care îi inițiază pe noii săi învățăcei în cultura și spiritualitatea românească, dar și în munca pământului și în tainele naturii și în viața de la țară. Tinerii încep să se adapteze și să îndrăgească acest mod de viață tradițional. Am crede că este vorba de o izbândă, dacă n-ar interveni moartea accidentală și neașteptată a învățătorului, în urma unui stop cardio-respirator, pe malul Someșului. Tinerii sunt nevoiți să se întoarcă acasă. Dar, finalul rămâne, cum spuneam, deschis, dilema celor două ipostaze existențiale nefiind elucidată.

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

Contradicția **arhaic-modern** nu este rezolvată și continuă să fie un subiect de meditație și după lectura romanului.

Tinerii se întâlnesc cu părinții în **Cimitirul evreiesc**, lângă monumentul Laurei Schwartz, care și-a găsit sfârșitul, în floarea vârstei, în lagărul de exterminare de la Auschwitz. Replica lor este de un cutremurător dramatism: „O, mamă și tată, am văzut moartea cu ochii, am privit-o ochi în ochi și nu o putem uita! Ce ne vom face, mamei și taților noștri, de acum înainte? Căci nu suntem oameni, suntem copii!”. Pierderea copilăriei înseamnă pierderea inocenței și a purității. Așa se explică și îndemnul Domnului D. înainte de a-și da obștescul sfârșit: „Să fiți cuminți, copii, și să nu vă murdăriți!”.

Dar, și mai puternic rămâne finalul propriu-zis, admirabilă și strălucitoare metaforă a raportului dintre viață și moarte: „În acest scurt timp de la întoarcerea fiilor acasă, de nici un ceas după măsurătorile fizice, teiul alb de lângă mormântul Laurei a înflorit brusc. O așa minune a trecut însă neobservată. Mirosul livid cuprinde cimitirul, pătrunde adânc în nările și în pulmonii oamenilor haotici de sub coroană și substanța activă numită teină ajunge în sistemul lor parasimpatic, drog vegetal al suferinței și al fericirii, ce le dă tuturor o nouă șansă de înviere pe acest pământ și un nou înțeles”.

- născut: 18 noiembrie 1958, Căciulău-Maramureș
- absolvent al Institutului Politehnic Cluj-Napoca, 1983
- debut în revista Tribuna, 1983
- membru al Uniunii Scriitorilor din România
- membru al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România

Am pomit să scriu această carte în ziua de duminică, 12 aprilie 2015, cu ideea venită peste noapte să actualizez mitul lui Păcală. Dar, în loc să creez un tînăr neadaptat la lumea postmodernă, m-am trezit față în față cu trei personaje voluntare: Bubu, Blanca și Gelu, pentru care am renunțat la ironie și justițiarism hazliu, în favoarea unei atitudini hiperrealiste față de text. Învățătorul Petre Dulf (mă gîndeam la părintele lui Păcală, din Tohat) a completat ficțiunea cu umanismul său straniu. Am încheiat manuscrisul în ziua de duminică, 28 februarie 2016 - scriu proză în timpul lăsat liber de munca mea de ziarist la cotidianul „Graiul Maramureșului”. Ce a rezultat aveți înaintea ochilor. Primul cititor și al doilea corector a fost nevastă-mea, Victoria: „E cea mai bună carte a ta!” - mi-a spus, ca de fiecare dată. Lăcrima, impresionată de capitolul al XII-lea. Mi-ar fi plăcut s-o fac sâriță.

Nicolae Goja

ISBN 978-606-617-208-0

Nicolae Goja • Cimitirul copiilor

Nicolae Goja

Cimitirul copiilor
- roman -

EUROTP
• 2016 •

Tudor Nedelcea

Viața ca un roman

Constantin Stere

Dotat cu toate „*avuțiile intelectuale*” (Tudor Arghezi), Constantin Stere nu este (încă) receptat, azi, în arealul românesc la adevărata sa valoare, deși în 2015 s-au împlinit 150 de ani de la naștere, cu toate că celebrul său roman, *În preajma revoluției*, în opt volume, a trezit încă de la apariție aprecieri elogioase.

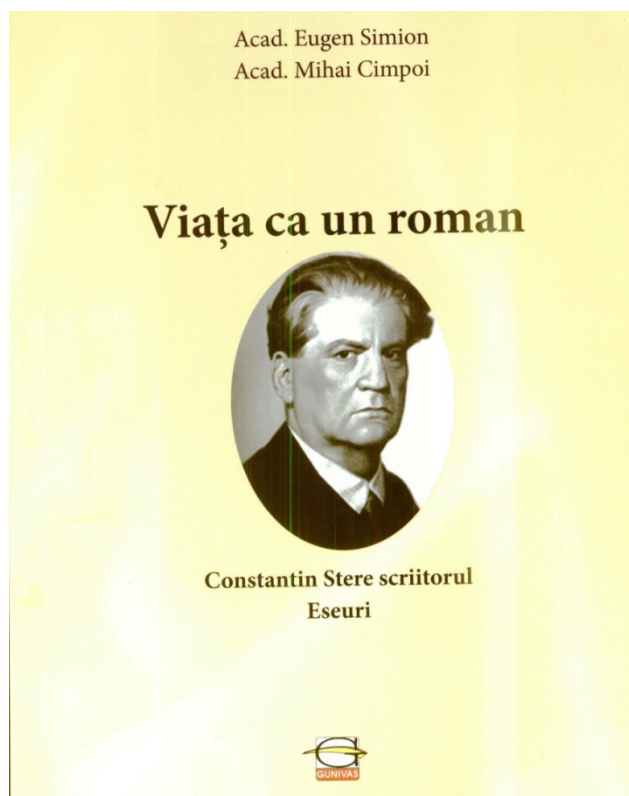
Este motivul pentru care, simbolic, cele mai importante personalități ale momentului din România și din Basarabia, Eugen Simion și Mihai Cimpoi, au purces la reconstituirea biografiei și creației sale, sub titlul sugestiv *Viața ca un roman*. *Constantin Stere scriitorul. Eseuri*, cu un tabel cronologic al prof. Victor Durnea (Chișinău, Editura Gunivas, 2015). Și un alt aspect cu valoare de simbol: lucrarea a fost elaborată în cadrul Institutului de istorie și teorie literară „G. Călinescu” al Academiei Române și al Institutului de filologie al Academiei de Științe a Moldovei.

În argument, Mihai Cimpoi motivează necesitatea readucerii „*în actualitatea noastră agitată, caragializată, pusă sub semnul relativizării valorice nietzscheene*” a „*scriptorului*” C. Stere, importanța cunoașterii odiseei receptării critice a creației sale „*în context postmodernist și, bine-înțeles, în cadrul reexaminării valorice pe care o presupune perspectiva exegetică a zilelor noastre*”.

Viața lui Constantin Stere a fost aidoma unui roman. Născut în satul basarabean Horodiște (atât de frumos descris de Ion Druță), la 1 iunie 1865, în familia Profirei și a lui Gheorghe Stere, cu origini botoșănene și aromâne (din Grecia), Constantin Stere își petrece copilăria la conacul părintesc din Cirișcău, unde beneficiază de serviciile unei guvernante. Este înscris în 1874 la pensionul unui pastor luteran din Chișinău și din 1876 frecventează Gimnaziul nr. 1 din Chișinău („*liceul nobilimi*”). În 1884, la 19 ani, este pentru prima dată arestat, acuzat de apartenență la o organizație subversivă și de deținere de literatură revoluționară, eliberat pe cauțiune în același an, dar, în decembrie 1881, este din nou arestat la Odesa și suportă un surghiun în Siberia (1886-1892), eveniment trist, care l-a marcat profund, reflectat în romanul său *În preajma revoluției*, unde G. Călinescu remarcă „*zugrăvirea aglomerărilor umane siberiene, a coloniilor de surghiuniți, a societății locale*”, fiind „*de o mare poezie sociologică*”, cu „*un patos extraordinar*”, cu „*o înfricoșare religioasă de geologicul pur, care-i dă o percepție halucinatorie a singurătăților virgine*”.

Obținând un pașaport de la guvernatorul Basarabiei, intră în România pe la Ungheni, fiind întâmpinat de tinerii socialiști ieșeni ca un răzvrătit și martir al țarismului.

La Iași, se înscrie la Facultatea de Drept, debutează în publicistică, la revista socialistă „Munca”, colaborează ulterior la ziarul liberal

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

„Evenimentul” și se implică în activitățile studențești. Astfel, înființează Societatea „Datoria” cu profil poporanist (luminarea satelor prin școli, biblioteci, cărți de popularizare, elaborarea de studii privind situația țăranimii etc.), la care aderă G. Ibrăileanu, frații Botez, D.D. Pătrășcanu și alți studenți, întră în polemică cu revista „Vieața” a lui Al. Vlahuță și A. Urechia. În „Evenimentul literar” nr. 2, din decembrie 1893, îi apare prima proză scurtă, *Scripca*.

La o întrevedere în 1894 cu Take Ionescu, ministrul Cultelor și Instrucțiunilor Publice, solicită acestuia un pașaport românesc, renunțând la cetățenia rusă. În 1896, se stabilește vremelnice la Ploiești și colaborează cu C. Dobrogeanu Gherea la înființarea unui restaurant. În iunie 1897, susține licența și se înscrie în baroul ieșean, este ales ajutor de primar, decorat cu „Steaua României” (în 1899), face parte din „tinerii generoși” (alături de socialistul V.G. Marțian), care aderă, în 1899, la liberalii lui D.A. Sturza. În 1903, este titularizat ca profesor (la concurs a participat și P.P. Negulescu), în urma publicării vol. *Introducere în studiul dreptului constituțional, partea I*.

Ideile sale poporaniste sunt transpuse public prin apariția, la 6 martie 1906, a revistei „Viața românească”, fiind codirector, alături de Paul Bujor. Aici publică amplul său studiu *Social-democratism sau poporism?* În urma răscoalei din 1907, este numit provizoriu prefect de Iași spre a aduce pacea socială, întră în polemică cu A.C. Cuza și A.C. Popovici, devine șeful clubului liberal din Iași în locul lui Petru Poni (1908), este calomniat în „*afacerea zemstvoului*” din Chișinău (unde a pledat ca avocat), intervine în 1912 în rezolvarea pașnică a diferendului dintre O. Goga și Al. Vaida-Voievod, devine membru al Societății Scriitorilor Români (în 1909), dar își dă demisia (în 1912) din pricina alegerii lui M. Dragomirescu ca președinte al obștii scriitoricești, este ales rector al Universității din Iași (26 februarie 1913) și din nou deputat, optează pentru intrarea României în tabăra opusă Rusiei, vizând reintegrarea Basarabiei, provoacă la duel diverse persoane care-i contraziceau ideile sau îl jigneau. După război, este acuzat de trădare națională, este suspendat din învățământ, arestat pentru o lună, ales deputat de Cetatea Albă și Soroca, participă la întrunirea Sfatului Țării de la Chiș-

nău, contribuind, prin discursurile sale, la adoptarea Rezoluției Unirii Basarabiei cu România, la 27 martie 1918, fiind chiar președinte al Sfatului Țării (aprilie 1918-1 decembrie 1918), este decorat de rege cu „Coroana României” în rang de mare ofițer, se implică și complică viața partidelor politice, colaborează sau editează alte publicații etc. Într-adevăr, viața sa a fost un roman dens, complicat.

În februarie 1932, editează primele două volume ale capodoperei sale *În preajma revoluției*: vol. I, *Prolog. Smaragda Theodorovna*, vol. II, *Adolescența lui Vania Răutu*, vol. III, *Lutul* (în octombrie 1932), vol. IV, *Hotarul* (februarie 1933), vol. V, *Nostalgii* (octombrie 1934), vol. VI, *Ciubărești* (primăvara, 1935), vol. VII, *În ajun* (toamna, 1935), vol. VIII, *Uraganul* (martie, 1936). Romanul-fluviu a cunoscut un mare succes de public și de critică literară încă de la primele două volume, autorul fiind nevoit să dea numeroase interviuri, în timp ce pregătea noi ediții, corecta sau revizua textul, lucra la următorul volum. Din păcate, romanul a rămas neterminat, din cauza morții sale, la 26 iunie 1936, la 71 de ani, fiind incinerat, la dorința sa, și „*fără discursuri și fără necroloage panegirice*”, presa consemnând, totuși, personalitatea sa puternică, inclusiv „Viața românească”, revistă care îi dedică un număr triplu (1937). Despre opera și personalitatea sa au scris, de-a lungul vremii, Pamfil Șeicaru, Sadoveanu, Galaction, Lovinescu, Ralea, Arghezi, Al. Dima, Aderca, D.I. Suchianu, Sebastian, Pompiliu Constantinescu, Perpessicius, Ov. Papadima, Cioculescu, Pandrea, N. Tertulian, Crohmălniceanu, Zigu Ornea, Manolescu, Negoiescu, Ciopraga, Ed. Papu, D. Micu, Daniel Cristea-Enache etc.

Eugen Simion și Mihai Cimpoi au conceput acest volum omagial (la un veac și jumătate de la nașterea sa) din eseuri, astfel încât să formeze un tot unitar.

Eugen Simion decriptează cu pertinență și obiectivitate volumul memorialistic al lui C. Stere în capitole sugestiv intitulate: *O Arcă a lui Noe în spațiul confesiunii*; „*Vania Răutu nu sunt eu [...] am inventat cât se poate de puțin*”; „*Autobiografia spirituală [...] mare epopee memorialistică [...] roman memorialistic*”; *Teologia unui roman tolstoian în lumea basarabeană. Viziuni abisale: Conflictul mamă-fiu; Biografia (și ficțiunea) unui*

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

tânăr narodnic; „O epopee grandioasă a infernului geologic [...] un extraordinar prozator al geologicului” (G. Călinescu); *O comedie (nereușită) de moravuri; Spațiul biografic primar și verosimilitatea ficțiunii memorialistice.*

În opinia autorizată a reputatului critic literar, romanul lui C. Stere *În preajma revoluției* este tolstoian, dar cu o tipologie inedită la noi, în care „proiectul memorialistic se pierde în această vastă evocare fără frână epică”. Este un roman tezigist, în care-și expune ideile sale morale și politice privitoare la „țările plugărești” (care trebuie să se bazeze pe țărani, singura pătură productivă, cum a zis Eminescu, opusă celei superpuse). Romancierul readuce în actualitatea românească Basarabia, recunoscând că „eu nu sunt decât reflexul unei mentalități basarabene pe care însă o ignorează oamenii politici”.

În preajma revoluției este un roman „în spiritul și cu formulele realismului din sec. al XIX-lea, adoptate unei proze de tip memorealistic”, un roman „exotic și vizionar (scenariul siberian), un roman politic cu cheie”.

Mihai Cimpoi se ocupă, în partea a II-a a volumului *Viața ca un roman. Constantin Stere, scriitorul de Receptarea critică: evoluări, aproximații, dileme, paradoxuri, de Relația personaj-*

autor; Discursul românesc ideologic; Publicistica: între doctrinarism și proza de idei; Prietenia arhietipală: Stere și Ibrăileanu; Stere și lumea basarabeană, încheind concludiv cu studiul Romanul lui C. Stere în viziunea acad. Eugen Simion.

Mihai Cimpoi consideră, cu temei, destinul lui C. Stere ca „unul tipic basarabean, cunoscând întreaga odissee existențială a predestinării: înstrăinare, îndurare a «terorii istoriei», «întoarcerea la Ithaka», direcționarea mântuitoare pe drumul spre Centru”. C. Stere a avut o „trăire plenară, la cota înaltă a eroismului, a confruntării cu pragurile, limitele, zidurile, valurile (noțiune-cheie steristă)”, fapte, oameni și locuri care se regăsesc în capodopera lui Stere și a literaturii române.

Eugen Simion și Mihai Cimpoi sunt nu numai cei mai reputați critici și istorici literari, editori și academicieni, unul activând la București, celălalt la Chișinău, dar au și o activitate științifică și culturală de excepție pusă în slujba spiritualității românești, adeverind spusele lui Alexie Mateevici: „N-avem două limbi și două literaturi, ci numai una, aceeași cu cea de peste Prut. Aceasta să se știe din capul locului, ca să nu mai vorbim degeaba”. Cartea de față despre românul născut în Basarabia, surghiunit în Serbia, trăitor și scriind în limba română, este o dovadă peremptorie.

M. Cimpoi, N. Breban, V. Crăciun, Tudor Nedelcea, Lia Olguța Vasilescu, Eugen Simion, N. Dabija, V. Tărățeanu

Gabriela Rusu-Păsărin

Perspectiva timpului în receptarea profilurilor literare

Un volum de istorie literară cuprinzând profiluri literare se constituie ab initio în dicționar al scriitorilor dintr-un areal (național/regional) sau dintr-un timp istoric. Receptarea imediată sau la distanță produce efecte de proximitate temporală și vizează impactul asupra criticii literare, a lectorilor circumstanțiali și a scriitorilor ale căror profiluri literare sunt reunite în volum.

De la Macedonski la Arghezi (Editura Scrisul Românesc, Craiova) este volumul de istorie literară care a avut un impact remarcabil la data apariției, 1975. Florea Firan, istoricul și criticul literar, era deja cunoscut pentru activitatea susținută la revistele literare, în plan editorial și ca un promotor al culturii. Volumul *De la Macedonski la Arghezi* a fost prefăcut de **Ovidiu Papadima**, iar cronică de **Șerban Cioculescu**, din „România literară” (nr. 26/1975, p. 7), a statuat o dată în plus valoarea documentului de istorie literară. Era o receptare imediată și se aștepta evaluarea la distanță a profilurilor literare realizate de Florea Firan.

Ovidiu Papadima consemnează în *Prefață* apropierea, dar și distanțarea acestui volum de cel al lui Marian Popa, *Dicționarul de literatură română contemporană* (1971). Elementul care aduce plusvaloare volumului lui Florea Firan, comparându-l cu cel al lui M. Popa, care făcuse deja „istorie”, este „o componentă esențială, partea de referințe bibliografice asupra receptării operei și personalității autorului ei” (p. 7). „Un dicționar de scriitori – oricât s-ar referi el și la contemporanii cei mai tineri ai autorului său, oricât ar fi împlântat în cea mai fierbinte actualitate – trebuie să aibă ținuta calmă și obiectivă a istoricului. Trebuie să se apropie cât mai mult de acest *consensus omnium*, pe care îl dă perspectiva timpului, atunci când cuprinde și judecăți de valoare” (p. 8). Ovidiu Papadima adăuga pe cartea tipărită, sub semnătură proprie: „Dacă am un

singur regret, este acela că în această prefăcută nu am putut să scriu mai multe lucruri bune, să însemn mai multe elogii. Mă consolez cu gândul că le vor spune contemporanii d-sale și generațiile viitoare. De la energia autorului, de la forța sa de creație, mulți așteaptă de la această carte și altele o «coloană infinită», ca aceea a olteanului Brâncuși.” La pagina următoare, criticul **Al. Piru** notează: „Prietenului și fostului meu student Florea Firan cu vechea și aleasa prețuire a actualului său coleg”. Florea Firan este istoricul literar care își concepe profilurile literare folosind chestionarul, studiul de arhivă și al lucrărilor de referință. Florea Firan este deopotrivă și criticul literar, cel ce alătură propriile considerații critice aprecierilor consemnate în referințe bibliografice.

Nu ne vom opri asupra valorii critice a volumului *De la Macedonski la Arghezi*, ci vom dezvălui câteva receptări subiective ale scriitorilor ce s-au regăsit în acest volum, corelate apoi cu consemnările unor critici literari, reacții imediate sau mediate în presa literară a vremii.

Autorul a avut inspirația de a culege impresiile câtorva personalități literare, cu care s-a întâlnit în anumite contexte culturale. Interesant este că aceste consemnări nu s-au realizat pe documente diferite, ci pe același exemplar al cărții, constituind astfel un document inedit de istorie literară. Citatele compun astfel „textul în intertextualitatea existenței sale și deci și a reacției acestuia față de sistemul mai larg în care se înseamnă prin chiar strategiile de auto-producere” (Nina Ivanciu, *Epistemă și receptare*, Editura Univers, București, 1988, p. 111). Este o scriitură intimă, o trăire emoțională dictată de contextul consemnării, relația autor-critic, autocenzura (în cazul în care textul astfel scris va fi făcut public). Toate acestea vor fi filtre pentru memoria momentului. Cartea în sine este un eveniment,

Cronică literară • Cronică literară • Cronică literară

iar scriitura intimă, consemnarea impresiilor despre carte și autor, este în relație directă cu temporalitatea discursului. Însemnările par a avea acel prezent istoric de care se amprentează textele validate de timp, devenind astfel atemporale sau valabile în orice timp. Prin aceasta crește valoarea cuvintelor scrise sub imperiul emoției și, uneori, al unei prietenii sau colaborări de notorietate. Este și granița sensibilă între conveniență și sinceritate.

Dincolo de aprecierile critice la adresa operei și autorului, descoperim o lume fascinantă, cea a scurt-circuitărilor eseistice realizate spontan, cu dublă valoare: cea a textului în sine și cea a trimiterilor prin comparație, a asocierii sensurilor spre a glorifica opera și autorul. **Virgil Carianopol** compune o astfel de scriere subiectivă, ce lasă loc pentru meditație: „Maestrului și OMULUI Florea Firan aceste rânduri care ar vrea să spună și nu pot toată admirația, tot respectul pentru această contribuție deosebită la Istoria Literaturii Române. Odată m-a întrebat cineva ce este gloria pentru mine. Era greu de spus, dar am inversat întrebarea. Gloria este necunoscutul sau necunoscuta din tramvai sau autobuz, care îți dă locul tocmai când trebuie să cobori. Urez maestrului și confratelui Florea Firan ca viața să-i dea locul care-l merită mai devreme decât mie. Pentru ceea ce a făcut pentru Literatura Română, urările cele mai sincere de succese, pentru că pe acest drum Mare îl așteaptă Gloria”.

Scurtele însemnări pun în evidență nu numai valoarea contribuției criticului și istoricului literar Florea Firan la îmbogățirea dicționarului scriitorilor de origine olteană sau care au avut într-un fel legături cu Oltenia, ci și „atingerile” orgolioase ale celor ce s-au regăsit în acest volum. Criticul literar și folclorist, polonist de formație, **I. C. Chițimia**, unul dintre membrii comisiei de acordare a doctoratului în Filologie profesorului Florea Firan, scria: „Cu dragostea de totdeauna și sinceritate față de prof. dr. Florea Firan, pe care l-am cunoscut și apreciat ca om de ținută și îndrăzneală a opiniilor personale și care are merite notabile în activitatea sa...”. La o întâlnire

de la Rotondele Muzeului Literaturii Române prezidată de Șerban Cioculescu, eminescologul **Augustin Z. N. Pop** consemna: „În seara aceasta «eminesciană» am cunoscut pe domnul Fl. Firan, doctor în litere, spirit alert, pasionat cărturar, om bogat în inițiative și realizări, de care de-atunci mă leagă un buchet de amintiri fără veștejire...”.

Anghel Dumbrăveanu remarcă un aspect al receptării: efectul în timp și valoarea stabilită la distanță față de epoca în care s-a emis textul. Este validarea creației autentice eliberată de receptarea impresionistă, de conjuncturile mai mult sau mai puțin favorizante, de grila de lectură a generației contemporane cu actul creației: „este o carte despre a cărei importanță lumea literară își va da seama prin anii ce vor veni”, scrie Anghel Dumbrăveanu.

Gh. N. Dumitrescu-Bistrița, întemeietorul revistei „Izvorașul”, consideră volumul *De la Macedonski la Arghezi* „tezaur de figuri oltene” și numără portretele literare, 176, „medalioane de marcanți condeieri olteni”.

„Cartea aceasta memorabilă măsoară, cu o pasiune ce merită elogii, puterea creatoare a Olteniei...”, scrie **Ion Lotreanu**.

Criticul **Pompiliu Marcea** relevă un aspect important al receptării imediate a operei: efectul la distanță, generarea altor cărți pornind de la cea în discuție: „Cu gândul la viitoare ediții ale acestei cărți de dragoste oltenească, în care vor fi anexați un număr de încă vreo douăzeci de scriitori..., din care va rezulta, să sperăm, dominația spiritului oltenesc, din ce în ce mai accentuat, spre fericirea neamului românesc (Am glumit numai pe jumătate...)”. Un adevăr probat de timp. În *Cuvântul lămuritor* care urmează *Prefetei* scrise de Ovidiu Papadima, Florea Firan explică alegerea doar a două nume din multele pe care le cuprinde acest „Larousse oltenesc”, cum îl va defini Marin Sorescu: „*De la Macedonski la Arghezi* este un titlu care omagiază prezențele de vârf ale scrisului românesc, pornite de pe meleaguri oltene” (p. 14). Amintim doar un argument probat de timp: Florea Firan va scrie două volume prestigioase despre Tudor

Cronică literară • Cronică literară • Cronică literară

Arghezi: *Pe urmele lui Tudor Arghezi* (monografie), Editura Sport-Turism, București, 1981 și *Tudor Arghezi. Treptele devenirii*, „Scrisul Românesc” Fundația-Editura, 2008, Craiova. Ambele cărți au fost distinse cu premii. Volumul *Tudor Arghezi. Treptele devenirii* a fost distins cu Premiul de istorie literară pe anul 2008 acordat de Uniunea Scriitorilor din România, Filiala Craiova și Premiul „Tudor Arghezi” acordat de Festivalul Internațional de literatură Tudor Arghezi, secțiunea Arghezologie, 2009.

În stilu-i caracteristic, **Marin Sorescu**, prezent la lansarea volumului din 30 mai 1975 la Teatrul Național, face câteva însemnări memorabile: „Sunt bucuros că particip la sărbătorirea acestui prim *Larousse românesc* celebru, care e menit să-i stimuleze pe toți scriitorii să încerce, cât nu-i prea târziu, să se nască olteni”. Marin Sorescu adaugă cuvântul „celebru”, nu pentru că ar fi vrut să completeze enunțul, ci pentru a-l scrie astfel, subliniat, și a atrage atenția lectorului asupra cuvântului-cheie. În doar câteva cuvinte scrise în stilu-i hâtru, Marin Sorescu surprinde cu naturalețe valoarea de excepție a volumului lui Florea Firan, numindu-l *Larousse oltenesc* și susține demersul făcut de autor de a consemna contribuția Olteniei la patrimoniul cultural românesc și universal.

Ion Zamfirescu scrie cu emoție rândurile-mărturisire: „Această pagină, despre mine, mă bucură, nu din orgoliu, ci din afinitate pentru sensul oltenesc al vieții și al sensibilității mele umane. Mulțumesc lui Florea Firan pentru ideea de a ne reuni în editura noastră craioveană”. Marele istoric al dramaturgiei românești și universale știe cum se drămuiesc paragrafele și paginile într-o istorie a genului și remarcă dimensiunea acordată ca spațiu editorial operei sale.

Volumul *De la Macedonski la Arghezi* este o carte despre și cu scriitori nu numai prin dublul mesaj literar (portretul literar și impresiile celor consemnați în volum), ci și prin arhiva de fotografie, pe care Florea Firan o restituie cu generozitatea-i proverbială (ar fi spus Marin Sorescu). Fiecare fotografie este o microistorie

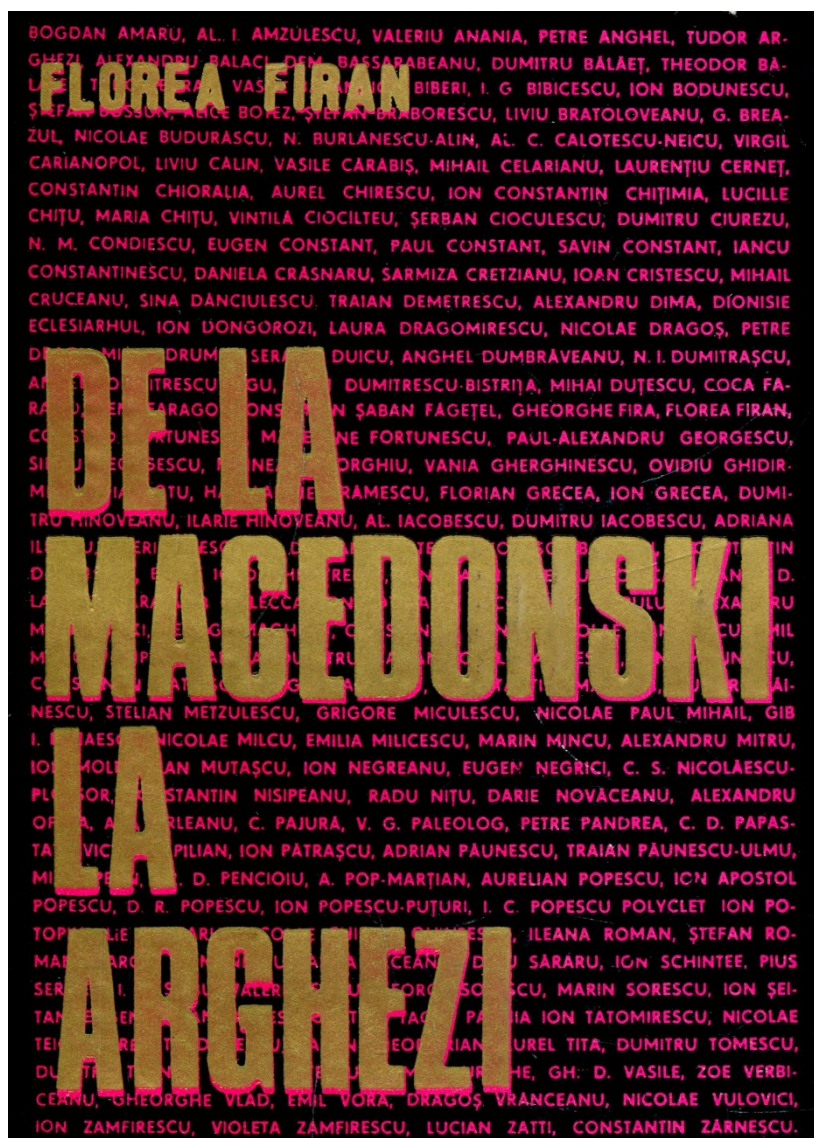
a unui eveniment cultural, iar personajele sunt cei ce au scris această istorie trecând prin vremuri, chiar și vremuite.

Acestea și multe altele au fost scrieri subiective, consemnate chiar pe pagina unde se regăsea portretul scriitorului. Era ca o privire în oglindă cu sentimentul confruntării cu sine și cu tendința de a vedea doar crochiul unei vieți dedicate literaturii și culturii românești. Dar era un crochiu esențial și esențializat, care așeza harta unei regiuni culturale pe harta memoriei colective și a patrimoniului cultural românesc. Un demers de introspecție psihologică și o ieșire din cadrele circumstanțialului și ale complezenței pentru a scrie despre autor, în esență despre sine. De aceea *De la Macedonski la Arghezi* este o carte despre cărți și autori, cu această aureolare prin cuvintele scrise cu emoție de cei ce se simțeau așezați cu parcimonie într-o ierarhie de valori naționale. Astfel cartea este unicat, nu doar pentru că există doar un singur exemplar cu această arhitectură, ci și pentru că reunește texte despre autori scrise de ei înșiși, fără această intenționalitate. Este intertextualitatea pe care Florea Firan a provocat-o, obținând un efect imediat în memoria clipei și un efect la distanță în memoria colectivă.

Accentele simpatetice nu tulbură efortul obiectivității nici în volumul *De la Macedonski la Arghezi*, nici în cele ce vor urma pe linia restituirii galeriei de portrete memorabile. Este și observația făcută de Liviu Călin în prefața la volumul *Profiluri și structuri literare. Contribuții la o istorie a literaturii române* (Editura Scrisul Românesc, Craiova, 1986).

Dintre reacțiile în presa culturală a vremii reținem pentru finalul acestei incursiuni în istoria neștiută până acum a acestui volum remarcabil pentru istoria literară, un fragment din cronică semnată de reputatul critic literar **Șerban Cioculescu** la volumul prin care Florea Firan care va continua demersul de constituire a unei galerii de portrete memorabile în istoria literaturii române: „După ce ne-a dat, în ampla antologie cu titlul *De la Macedonski la Arghezi*, un conspect

Florea Firan este istoricul literar prin excelență, este criticul literar neostentativ, fără elanuri simpatetice și cu parcimonie în aprecierile critice, parcă la antipod cu temperamentul său și cu vivacitatea spiritului care cu trecerea anilor este și mai viguros, dovedind astfel că puterea creației întinerește, aureolând vârsta deplinei maturități a scrisului care contează pentru viitor.

Artă plastică • Artă plastică • Artă plastică • Artă plastică

Horațiu Mălăele

Foto Alex. Stana

4 Caricaturi de Horațiu Mălăele

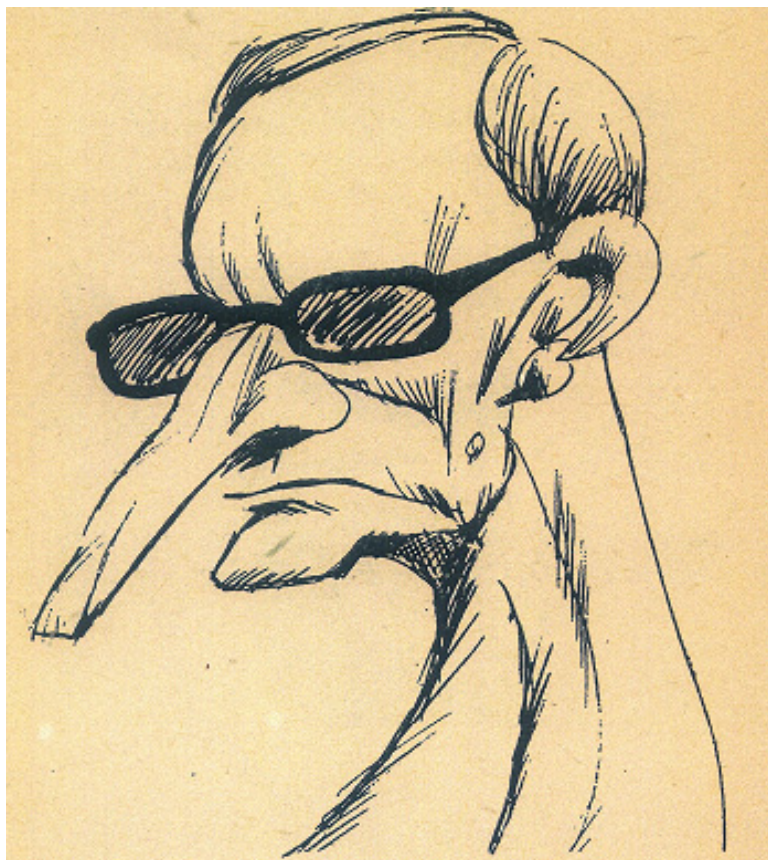

George Constantin

George Mihăiță

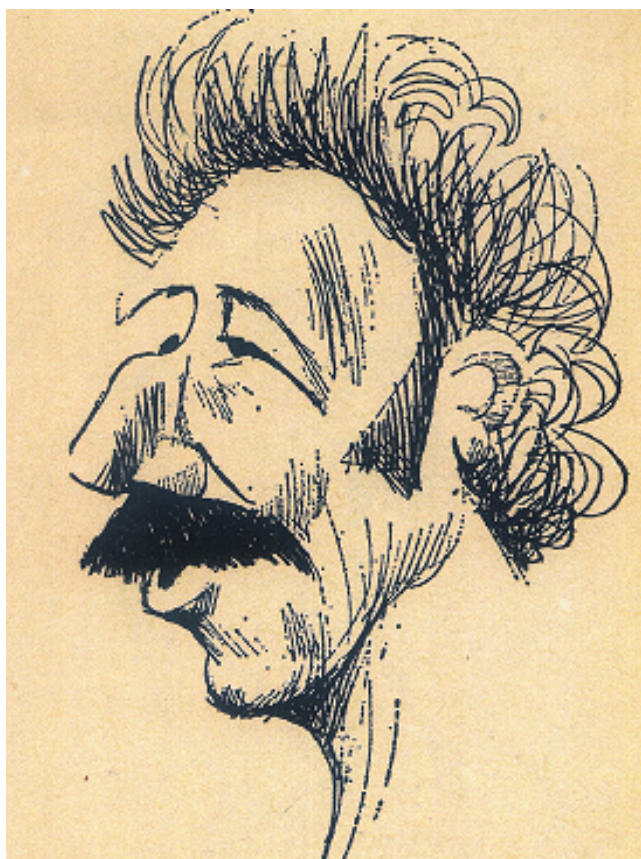
Artă plastică • Artă plastică • Artă plastică • Artă plastică

Radu Beligan

Dramaturgului Marin Sorescu

Cu-ale lui succese literare
O-ntrebare-n breaslă se înfipse:
Numele provine de la soare?
Sigur, nu! Marin n-are „eclipse”!

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Ion R. Popa

Angelica

(Fragment din romanul în curs de apariție „Poate că da, poate că nu”)

Angelica nu a fost prea afectată de moartea tatălui natural, așa cum se îngrijorase mama sa. Doar îl cunoscuse și nu a stat în preajma lui decât câteva ore. S-a concentrat pe învățătură și a trecut cu brio cele două examene. Mai mult, a reușit să intre a patra pe listă la cel mai bun liceu din Tg. Râu.

Cu toate acestea nu s-a bucurat prea mult de succesul ei, fiindcă nu-l mai văzuse pe Marcel din luna mai. S-a hotărât să o întrebe pe Aurora, mama lui, între timp pensionată medical. Tocmai o văzuse trecând spre dispensar. Angelica s-a prefăcut că ar merge spre magazin și i-a tăiat calea ca din întâmplare.

— Bună ziua!

— Bună ziua! Ia uite, Angelica! Ce mai faci tu? Marcel mă întreabă mereu de tine.

— Da? A venit? s-a bucurat ea.

— Nu, fiindcă le-a mai pus o perioadă de practică, pe care să o parcurgă la unitatea unde au fost repartizați, iar repartiția le va fi înmănată abia după aceea, dacă vor avea o caracterizare bună. Se pare că procedura asta este practică numai la regiunea noastră. Dar el nu ți-a scris deloc?

— Nu, dar nu are importanță. Înseamnă că știe unde va merge, nu? a schimbat vorba Angelica.

— Da, însă nu a reușit să vină aici. I-au dat pe toți absolvenții numai în unități socialiste. El a prins într-o fermă zootehnică a unui geaseu dintr-o comună, Câmpeni, la vreo optzeci de kilometri.

— Da, e foarte bine! s-a pronunțat Angelica, care a continuat: Eu trebuie să fac zece zile de muncă voluntară pe timpul verii, pentru care trebuie să duc dovadă la școală.

— Poți să te duci cu elevii școlii de aici la cules de fructe de pădure sau ce-or face ei. Cadrele te cunosc, doar ai fost șefa unității de pionieri. La sfârșit, îți vor elibera o adeverință.

— Bine ați zis! Așa voi proceda.

Pe la jumătatea lunii iulie, Angelica s-a dus la școală. Localul era în proces de igienizare. A mers la director, dar acesta era în concediu. Îi ținea locul chiar fosta dirigintă.

— Ce dorești, Angelica ? s-a bucurat fosta ei profesoară.

— Trebuie să efectuez zece zile de muncă patriotică și m-am gândit că o pot face împreună cu elevii școlii.

— Sigur că da! Dar se ocupă tovarășul instructor, care a venit din concediu pentru asta.

— Unde pot să-l găsesc?

— Este deja în școală, nu cred să fi plecat. Dar vino mâine. Că astăzi nu vor merge nicăieri. Îi comunic eu ca să te treacă în evidențe.

Angelica a mulțumit și a plecat, dar l-a întâlnit pe instructorul Gelu Marțian chiar în poarta școlii. Au ieșit amândoi și, în timp ce vorbeau, s-au oprit în părculeț.

— Ce e cu tine pe-aici, Angelica?

— V-am căutat.

— Ți-a venit dor de mine atât de repede?

— Nu e vorba de asta, dar vreau să particip cu școala la activități patriotice, pentru a obține o dovadă, pe care mi-o cere la liceu, a spus ea aprinsă la față și cu privirea în jos.

— I-auzi! Eu mă bucuram. Dar să știi că eu te-am simpatizat întotdeauna și chiar îmi era dor de tine. Acum pot să-ți mărturisesc deschis, fiindcă nu mai ești eleva școlii, ci liceană.

— Aveți grijă că se supără Florica, fata gazdei!

— Nu am nicio legătură cu ea.

— Atunci de ce v-ați bătut cu Marian și prietenii lui?

— Așa credea și el, dar s-a lămurit că greșea. Florica este în vorbă cu unul de la pădure. Vrea neapărat un soț salariat. Marian abia acum s-a angajat și face naveta la mină.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

— Nu știam. Am fost ocupată cu examenele.

— Îmi dau seama. Ți-am ținut pumnii. Dar spune-mi, te rog, ce este cu acel Marcel de se ține după tine? Chiar când a fost scandalul în care a fost ucis tatăl tău, el era acolo, dar nu a intervenit ca să-i despartă.

— Este fiul lui tanti Aurora, și Angelica a lăsat capul în jos cu un zâmbet discret.

— Lumea vorbește că ți-ar purta sâmbetele. Așa-i?

Angelica a roșit mai tare și a încercat să plece, dar el a prins-o de mână și a insistat:

— Lumea mai vorbește că ți-ar veni un fel de frate. Este tot adevărat? și a continuat să o țină de mână, în timp ce fata se unduia ca să se ... elibereze.

— Nu l-am mai văzut pe Marcel din mai.

— Dar este adevărat ce-am auzit eu?

— Cred că ai aflat că tatăl meu natural a fost omorât de tatăl lui, dacă o fi adevărat că tanti Aurora l-ar fi făcut cu Afronie, tatăl meu vitreg.

— Dragostea, bat-o vina! Iată câte încurcături produce! Dar tu ești chiar îndrăgostită de Marcel? Nu poți ieși din mizeria asta... sentimentală așa zice? Nu crezi că e periculos. Marcel te-ar putea răni oricând, apoi s-ar face nevăzut, ca și tată-său.

— Nu știu ce să spun, dar a început să nu-mi mai placă. Acum mă cam îndoiesc de el. Poate de modul cum gândește..., și a rămas pe gânduri Angelica.

— Ți-a zis ceva vreodată și te-a jignit?

— Nu, asta nu! Dar, într-o discuție cu el, mi-am dat seama că gândește altfel de cum ar trebui despre societatea în care trăim.

— Ohooo! Asta e deja periculos. Nu mai sta în preajma lui! Ați ajuns prea departe.

— A fost după spectacolul-repetiție din ziua de Crăciun.

— Nu i-a plăcut?

— Ba da, dar numai partea artistică, și iar a încercat să plece, dar Gelu a insistat și a continuat să o țină aproape de el.

— Hai, spune și restul!

— Parcă mi-e teamă.

— Tocmai de aceea. Ca să te eliberezi. În mine trebuie să ai încredere!

— A zis că textul a cuprins prea multe „sovietisme”. Eu i-am spus că e luat din îndrumătorul căminelor culturale și l-am întrebat dacă ei nu au folosit astfel de materiale la spectacolele lor. A spus că da, însă fără el, fiindcă s-a prefăcut bolnav, cu piciorul bandajat. Când a văzut că eu mă alarmez, mi-a spus că asemenea „atitudine se manifestă și la nivel mai înalt”, dându-mi să înțeleg că este bine informat; apoi, că se bucură de încrederea unor profesori cu care discută...

— E foarte periculos, și instructorul Marțian a rămas cufundat în gânduri.

— La ce oră să vin mâine? a întrebat ea reușind să se desprindă din strânsoare.

— Unde să vii? a tresărit el. Aaa! La opt și jumătate.

Într-una din zile, Angelica a întâlnit-o din nou pe Aurora. Era supărată rău. De ce?

— Pe Marcel l-au pus în discuția adunării de partid și i-au cerut excluderea. Dar mi-e teamă că nu va rămâne numai cu atât! A și recunoscut. Cică ar fi rostit ceva împotriva regimului și a prieteniei româno-sovietice, că a refuzat să participe la activități culturale care „ar fi îmbâcsite cu propagandă sovietică”, ar fi recurs la acte medicale pentru a se sustrage de la asemenea activități.

Aurora a izbucnit în hohote de plâns și s-a sprijinit pe umărul Angelicăi.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Teodor Oancă

Clopotul (III)

Într-un sat e greu să se întâmple ceva fără să se afle. Satul e o comunitate închisă, ca o familie, în care nu numai evenimente majore ca nașterea, căsătoria, moartea sunt în atenția tuturor, ci și fapte care privesc o familie sau o persoană. Cu atât mai mult când un eveniment devine subiect de interes general. Cumpărarea unor proprietăți în satul Salcia de Sus de către un deputat și asfaltarea drumului care leagă Salcia de Salcia de Sus au ajuns subiect de discuție aprinsă. Să te implici în asfaltarea drumului numai ca să-ți fie mai ușor să ajungi la proprietatea lărgită prin cumpărarea mai multor imobile dintr-un sat depopulat, părăsit, e prilej de frământare a gândurilor. Nefiind în atribuțiile și responsabilitatea primăriei, ci a Consiliului Județean, asfaltarea drumului a rămas pe planul doi. Totuși, investiția preconizată în Salcia de Sus de Gigi Strănutoaie a rămas ceva timp fără o justificare, în primul rând pentru membrii Consiliului Comunal.

N-a trecut mult și unele detalii au început să apară. Nu mică mi-a fost mirarea când, într-o zi, m-am pomenit cu primarul la poartă. După câteva schimburi de amabilități, primarul m-a întrebat ce zic de noul meu vecin. „Întâi să-l știu ca vecin. Mă lasă rece, i-am spus, dar nu-l văd să se stabilească în Salcia de Sus. Vrea să-și aducă tot neamul?” Primarul a râs cu poftă, apoi a trecut la ce îl interesa. „Domnule învățător, a zis el, deputatul e interesat și de casa dumneavoastră. Sunteți singur aici, izolat, sunteți în vârstă, poate ar fi mai bine să vă retrageți în Salcia, să fiți mai aproape de cei dragi și de noi toți. Să știți că deputatul plătește bine, vă garantez. Asta a fost discuția și cu ceilalți. În Salcia aveți de unde alege o casă pe care să o cumpărați, sunt destule de

care pot spune că sunt în conservare, adică sunt de vânzare ca și cele de aici.” Fără îndoială că primarul era omul de încredere al deputatului. Planul comun nu era cunoscut nici de consilieri, care ar fi putut intui ceva din intențiile lui Gigi Strănutoaie. Primarul era la curent cu aceste investiții, în care intra și asfaltarea drumului, dar care cădea în sarcina Consiliului Județean.

Ne uitam unul la altul, eu nu știam cum să încep, el nu știa cum să continue. Până la urmă l-am întrebat: „De ce e interesat de casa mea? Ce urmărește?” Primarul a ridicat din umeri în semn că nu știe, deși nu mă putea convinge. „Și ce-l mai interesează?” am întrebat. „Are planuri mari, care vor face din comuna noastră un atractiv centru balneo-turistic”. Atunci m-am gândit la ce-mi spusese Vasile în legătură cu izvorul de la Râpa Galbenă. Nu i-am mai cerut primarului un răgaz de gândire, știa că din punctul acesta de vedere sunt foarte categoric. „Eu casa n-o vând. Nu am niciun motiv s-o vând. Și nu mă interesează planurile lui. Dacă dispune de bani, nici nu-l întreb de unde-i are, căci, din câte îmi dau seama, ar fi vorba de investiții deosebit de costisitoare”. „Ca primar, mi-a zis musafirul, am în vedere interesul comunei, posibilitatea de a ieși din amorțeala asta în care trăim. Nu vedeți că fondurile de care dispunem sunt tot mai mici de la un an la altul?” „Și cu ce stau eu în calea acestor fonduri? N-am eu treabă cu afacerea lui. În ce mă privește, îi urez succes”. Cu vorba asta am încheiat discuția. Cred că primarul nu se aștepta la refuzul meu categoric de a-i vinde deputatului Strănutoaie casa în care am trăit o viață tihnită, alături de Maria și de școala de care mă desparte un gard.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Vasile mi-a dat dreptate când i-am relatat cele discutate cu primarul. Era clar că exista un interes deosebit la mijloc, de vreme ce se implica în așa măsură. „Nu ne rămâne decât să așteptăm, căci interesul lor e mare și vor ieși multe la iveală, a mai zis Vasile. Din ce știu până acum e că procesul cu contestația licitației s-a amânat, iar un asemenea proces poate dura și un an de zile, dacă nu intervin motive de anulare a ei”.

Începuseră să înmugurească pomii, semn că primăvara își intra în drepturi. Mai făcusem niște tăieri de igienizare a pomilor, Vasile îmi adusese doi tineri care să-mi sape grădina, să facă răzoare, că de pus orceag și usturoi pot și eu.

N-au trecut două săptămâni de la discuția cu primarul și m-am pomenit cu o pană de curent electric. Am așteptat câteva ceasuri și, nefiind zi când trebuia la apus de soare să bat clopotul, am intrat în biserică să-i dau de înțeles lui Vasile că s-a întâmplat ceva. Dar n-a venit. Am aflat mai târziu că fusese plecat la oraș, la băiat. A doua zi am mers eu la primărie să aflu care-i motivul

întreruperii curentului, dacă e o avarie și când se va repara. „Numai cei de la RENEL ar putea să vă spună, domnule învățător”, mi-a zis primarul. L-am rugat pe Vasile să dea un telefon la Oficiul de relații cu publicul de la dispeceratul teritorial. Răspunsul primit a fost stupefiant: RENEL-ul nu mai poate să mențină în exploatare o rețea de patru kilometri pentru un singur consumator. Oficiantul a mai spus că înștiințarea a fost trimisă la primărie.

Am simțit că ceva se năruie în mine. Mi se lua lumina cu o brutalitate fără seamă. Era consecința refuzului de a-i vinde lui Strănutoaie leagănul amintirilor mele de o viață. Nu aveam nicio îndoială. Ca să se revină asupra abuzului de a mi se întrerupe curentul electric, trebuia să merg în audiență, să-i conving că nu mi se poate lua un drept și să depun un memoriu. Au mai spus și că va trebui să declar ce știu. Recomandarea aceasta semăna cu derularea unei anchete penale. Doamne, cu ce am greșit? Nu-mi rămânea decât să iau lampa de iluminat din muzeul etnografic și să mă întorc la vremuri demult apuse.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Ana Vida

Gustul eșecului

(Fragment din romanul omonim aflat în pregătire)

...În timpul somnului profund, întrerupt rareori de clipe de veghe, un vis se repetă obsesiv.

Se află în București și merge grăbită pe bulevardul Magheru spre stația de metrou de la Universitate. În jurul ei este o agitație de nedescris. Oameni grăbiți populează trotuarul devenit neîncăpător. Autoturismele se succed cu repezi-ciune desenând culori vii și efemere pe cenușiul asfaltului. Vitrinele celor mai scumpe magazine strălucesc, îmbiind trecătorii. Liana nu-și poate desprinde ochii de la toaletele superbe expuse de magazinele de top.

Și totuși... ceva inexplicabil o face să-și întoarcă brusc privirea spre trecători. Zărește un bărbat înalt, încă tânăr, cu trup athletic, cu o față dominată de strălucirea ochilor și de sprâncenele ușor încruntate, care o fixează cu interes, zâmbindu-i. Liana are o tresărire. Nu-i vine a crede. De ea se apropia Rareș, cel pe care nu-l mai văzuse din tinerețe, din clipa când se despărțiseră. Într-o fracțiune de secundă se trezesc îmbrățișați.

Primul care rupe tăcerea este el:

— Sărut mâna! Ce surpriză! Să mai spună cineva că Bucureștiul e mare!

— Pentru noi s-a micșorat! Ce favoare neașteptată!

Liana îl privește intens și în glumă numără cei câțiva pistrii ce se încăpățânașă să rămână pe nasul ferm, în ciuda trecerii anilor, împodobind armonios chipul care respira bărbăție.

— Ești mai frumos acum! Adevărat bărbat! Doar pistrii mai amintesc de tânărul imposibil, încăpățânat și vanitos.

— Tot rea, tot rea! Dar ți se iartă orice. Ești prea frumoasă! Ai timp de o cafea?

— Nu prea mult. Sunt în pauza de masă. Tu? Ești liber?

— Eu sunt propriul meu șef. Îmi iau timp liber când vreau.

— Cum așa?

— Simplu. Sunt patronul unei mici firme de consultanță în domeniul IT.

— Patron! Îmi place! Cred că ai mulți bani.

— Ești incorigibilă! Bani și iar bani!

— Ei! Am zis și eu așa! Adică m-aș bucura să câștig bine.

— Să știi că pentru o cafea am bani, așa că reînnoiesc invitația. Mergem?

— Mergem! Dar îmi dai să și mănânc! Sunt în pauza de masă pe care tu mi-o răpești.

— Atunci luăm întâi masa. Mi-ar fi plăcut să fi avut mai mult timp. Poate îmi oferi o altă zi din viața ta tumultuoasă. Trăiești așa cum îți place, cred.

— Acum? Da.

În timpul dejunului destul de grăbit, Liana îi vorbește lui Rareș despre Bosnia, despre căsătoria ei și despre copii. Realizează că tremurul vocii sale plăcute îl face pe bărbat să-și dea seama că nu s-a vindecat pe deplin și că resimte încă dureros traumele. Speră ca nici el să nu se simtă pe deplin vindecat de iubirea pentru ea, femeia vieții lui. Îl aude întrebându-o, mai presus de voința lui:

— Mă mai vrei? Eu sunt liber.

Tăcerea Liane îl dezarmează. Adaugă grăbit:

— Scuză-mă! Nu știu ce mi-a venit!

— Nu-ți cere scuze! Știu că m-ai iubit și sunt măgulită de sinceritatea și de statornicia sentimentelor tale. Crede-mă însă că sunt ultima femeie care ar putea să te facă fericit. Ne cunoaștem atât de bine! Suntem compatibili doar la nebuniile și jocurile erotice consumate în pat, la acuplările incandescente ca o erupție vulcanică. Ce facem după, cu lava rece, pornită pe două traiectorii divergente?

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

— Poate că ai dreptate. O asemenea lavă, încă fierbinte, mi-a ars speranțele, mi-a anulat visele, m-a îndepărtat de tine și mi-a distrus încrederea în iubire. De-asta sunt și azi atât de singur!

— Îmi pare rău! E prea târziu să-mi cer iertare?

— Nu de iertare am eu nevoie. Am nevoie de tine!

— Vrei să suferi din nou?

— Da. Suferința m-ar revigora. Nu m-aș mai simți atât de gol în adâncul sufletului. Aș trăi iarăși simțind intens clocotul sângelui provocat de dragoste și ură, amestecate, chinuitoare, devastatoare. Aș trăi! Nu m-aș mai simți un biet robot care muncește ca să trăiască, mănâncă fiindcă îi e foame, bea pentru a-și potoli setea, se acuplează ca să-și liniștească hormonii. Asta nu e viață adevărată! Mi-e dor de tine!

Liana zâmbește. Firea ei vanitoasă de femeie răsfățată de bărbați, atrași de nuri cu care o înzestraseră din plin natura, se simte măgulită. I se adresează franc, cu ochii ațintiți în ochii lui rugători:

— Am o propunere. Acum mă grăbesc, dar îți promit o întâlnire fierbinte și memorabilă. Dă-mi numărul tău de telefon.

Îi întinde mâna peste masă, în așteptare, în timp ce înclină capul și cu pletele ei superbe îi atinge degetele lungi și îngrijite. Cu cealaltă mână Rareș îi întinde cartea lui de vizită, apoi adaugă cu vocea alterată de dorință:

— Să nu mă faci să aștept prea mult!...

...Visul se întrerupe. Bolnava devine agitată, chinuită câteva momente de dureri cumplite care îi alungă somnul. În ciuda suferinței, pe fața Liane stăruiește un zâmbet. Este puțin mai liniștită. Chipul lui Rareș apărut în vis este ca un balsam pentru sufletul ei, îndulcindu-i singurătatea. Rememorează cu plăcere scenele visate, iar și iar, până când obosește și cade din nou

într-un somn adânc. Liniștea din jur devine profundă și, ciudat, visul revine ...

... Ziua de iarnă este senină. Cerul fără pată se lasă cucerit de un soare cu dinți, ale cărui raze se străduiesc zadarnic să topească zăpada înghețată.

Părul lung, bogat și roșu ca discul soarelui la apus, este răsfățat de adierile ușoare ale vântului. Cu pași grăbiți, Liana ajunge acasă la Rareș, proaspătă, veselă, nerăbdătoare să retrăiască clipele de extaz din tinerețea ei atât de tumultuoasă.

Este întâmpinată cu același zâmbet ușor copilăresc, care trădează încântarea și nu reușește să ascundă emoția.

— Bine ai venit în casa mea, frumoaso!

— Nu-ți mai spun „bine te-am găsit”, că se vede clar că te simți bine și că ești fericit să mă vezi. Sunt încântătoare, nu-i așa?

Liana face binecunoscuta ei piruetă, apoi se ridică pe vârfuri și-l sărută pe Rareș cu voluptate. Vorbește întruna în timp ce se dezbracă de haine, fără a sta mult pe gânduri și fără a aștepta să fie rugată. Acoperit numai de sutienul dantelat și de chiloțeei tanga, de aceeași culoare închisă, deosebit de apetisantă, un fel de indigo-violet, corpul său îmbie la dragoste. Femeia își tolănește trupul frumos în patul de burlac, îngust și tare, care a văzut multe și a cărui tăcere îl recomandă ca fiind de o totală discreție.

După ce bărbatul o privește câteva clipe cu admirație, cuprins de o vie dorință, se lungește alături, o sărută flămând și îi mângâie trupul gol, de zeiță materializată în forme perfecte, sculptate parcă în marmură fierbinte. O daltă fermecată stăruise asupra sânilor, rotunjindu-i și împodobindu-i cu două miezuri dulci de fructe aromate. Rareș începe să-i sărute și pe ei cu pasiune, mușcă încet din fructele mici și rotunde, în timp ce Liana se lasă răsfățată. Simte palmele puternice plimbându-se pe torsul ei alb și coborând încet spre zone incendiare.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Tresare încordându-și fesele și ridicându-și bazinul, atunci când degetele lui ating un mic „drăcușor” întărit, dornic de acuplare. În extaz, își prinde partenerul de umeri, iar vorbele ei trădează nerăbdarea:

— Hai, iubire regăsită! Pătrunde-mă! Acum! Fii rău, te rog! Hai!

Își lipește torsul de trupul fierbinte al bărbatului, care îi acoperă o clipă gura cu buzele lui voluptuoase, apoi continuă să soarbă deliciile pielii catifelate, amânând clipa în care se vor contopi într-o îmbrățișare delirantă.

După momente dulci de așteptare, Liana se simte penetrată, se încordează ca un arc, țipă de plăcere și în aceeași clipă începe să plutească. Desprinsă din brațele lui Rareș, se înalță lin, într-un zbor fără întoarcere spre zări necunoscute, infinite, înghețate. În jurul ei este o lumină albă, diafană, dar corul de îngeri tace.

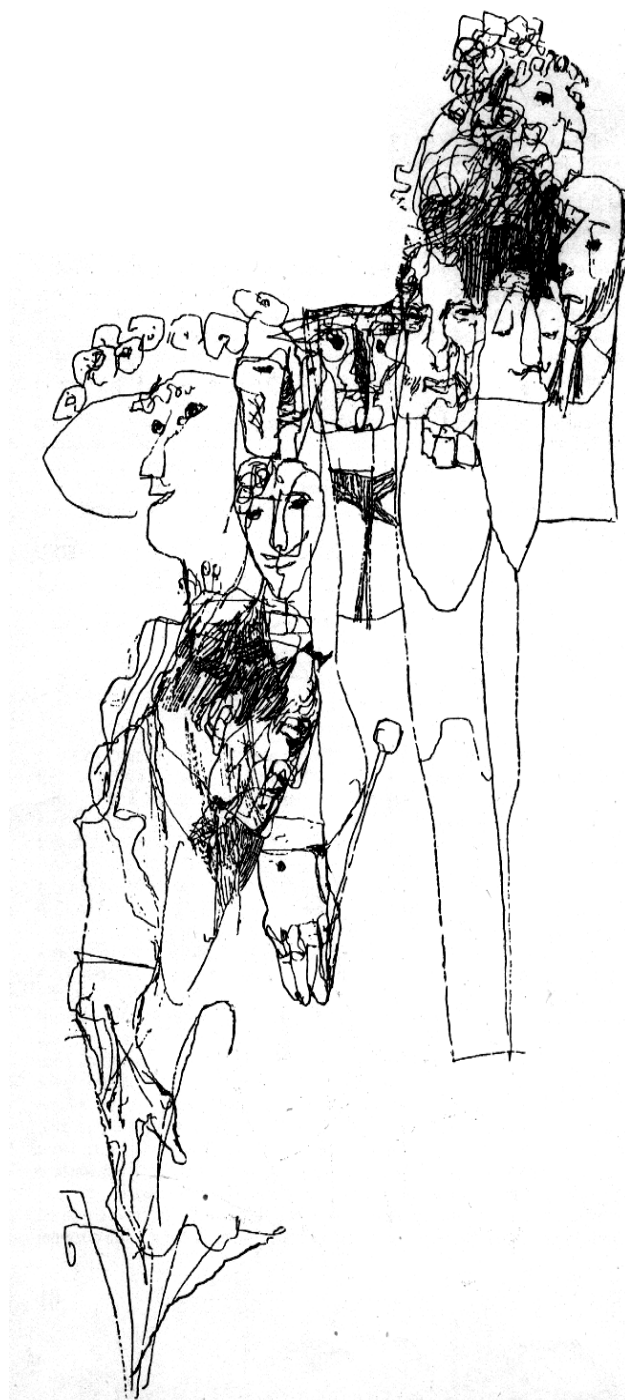
O altă Liană, strivită de durere, îi urmărește înălțarea spre neant cu ochii larg deschiși, care privesc cu regret și teamă, de pe un pat de spital, dispariția ei în neființă. O lacrimă rece alunecă pe obrazul cu riduri adânci, săpate de boală și de slăbiciune. Trupul inert abia se zărește dintre cearșafuri albe, înconjurat de pereți albi, în contrast cu chipul întunecat de suferință și cu sufletul negru.

Bătăile obosite ale inimii încetează. Un horcăit puternic iese din pieptul secătuit, apoi se așterne o liniște de mormânt. Trupul atât de frumos altădată începe să se răcească. Însoțit imaginar de un surâs cald, două sprâncene ușor încruntate și câțiva pistrui, sufletul chinuit al Lianeii pornește spre înălțimi. Într-o clipă atinge neantul. Inima ei își oprește pulsațiile, izbăvind-o de suferință.

Visul se destramă și nu se mai repetă, căci „moartea este un somn fără vise”, un somn devenit înspăimântător pentru aceea care a avut o viață plină de aventuri, transformată, odată cu trecerea anilor, într-un eșec.

Pe fața străvezie a Lianeii se citește frica, frica de moarte, iar moartea ei nu poate avea decât gustul amar al eșecului...

„Viața este o umbră trecătoare, un biet actor care se împăunează și se agită atâta timp cât e pe scenă și despre care, apoi, nu se mai aude nimic”.
(William Shakespeare)

Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare

*Prof. dr. Adrian Năstase
& Raluca Marina Langă*

PRIN MUZEELE CRAIOVEI

Cel mai mare municipiu al Olteniei, Craiova, deține și cele mai bogate colecții muzeale din zonă. Într-o preumblare prin oraș, întâlnim muzee care ne îmbie să le vizităm, să cunoaștem minunatele opere naturale și pe cele realizate de marii înaintași.

Vom începe periplul în Secția de științele naturii a Muzeului Olteniei, din str. Popa Șapcă nr. 8. Aceasta a fost înființată în anul 1923 de Cercul Științific Craiovean, în frunte cu prof. Marin Demetrescu, ca Muzeu de Istorie Naturală, iar în anul 1928 devine secție a Muzeului Regional al Olteniei (înființat în 1915 de prof. Ștefan Ciuceanu). Permanent, colecțiile secției s-au îmbogățit, iar în 1963 s-a realizat expoziția permanentă în clădirea fostei Școli de fete a Bisericii Madona Dudu, o premieră pentru România în acel moment, coordonată de prof. dr. Ion Firu. Din 1975 până în anii 1990, secția a fost vitregită de o expoziție permanentă prin reorganizările dispuse, dar specialiștii muzeografi au continuat activitatea prin colectări masive de material biologic din toată zona Olteniei, prin

expoziții temporare și itinerante la sediul din Popa Șapcă 8 și în unitățile de învățământ și cultură partenere.

Patrimoniul secției – muzeal și tezaur al Patrimoniului Cultural Național al României – cuprinde peste 120.000 piese de paleontologie, minerale și roci, moluște, insecte autohtone și exotice, vertebrate (pești, batracieni, reptile, păsări și mamifere naturalizate sau conservate în lichide), botanică (cu herbare și plante plastificate) etc.

Din 1986, activitatea în Secția de științele naturii a Muzeului Olteniei s-a intensificat în noua clădire primită (fosta tipografie „Ramuri”, în care a activat și marele istoric Nicolae Iorga, în anii 1930), prin expoziții temporare „Din lumea animalelor”, „Fluturii – petale zburătoare”, „Patrimoniul de științele naturii” etc.

Tot de atunci, muzeografi au definitivat proiectul (tematica) pentru noua expoziție de bază (permanentă) a secției, pe cele trei nivele ale clădirii și, după mulți ani, când reparațiile și transformările impuse imobilului au fost finalizate și au sosit fonduri și pentru expoziție, în anii 2000 a fost realizată una dintre cele mai mari, mai interesante, mai moderne expoziții de istorie naturală din România.

Dar ce putem vedea în sălile primitive?

La parter ne întâmpină istoricul evoluției vieții pe meleagurile Olteniei, cu panouri și piese descoperite în zona noastră – moluște (cochilii), fragmente din mastodontul de la Stoina, piese ale mamiferelor – cai, elefanți, bovine, ursul de peșteră din nordul Olteniei (in situ), elefantul de la Leu (in situ) etc.

Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare • Prezentare

După ce ne-am reamintit sau alții și-au îmbogățit bagajul de cunoștințe cu ce s-a întâmplat de-a lungul erelor geologice pe aceste meleaguri, la etajul I poposim în lumea mirifică a ecosistemelor din Oltenia. Pe panouri cuprinzătoare sunt expuse condițiile fizico-geografice ale Valahiei Mici – dintre Cerna și Olt, de la Dunăre (23 m altitudine – la Corabia), până la 2.518 m în Parângul Mare.

Prima sală este destinată bogățiilor subso-lului acestei zone – roci, minerale, minereuri, sclipitoarele și atrăgătoare florile de mină (cuarturi și calcite de tot felul), pietre prețioase și semiprețioase etc.

Prezentarea ecosistemelor începe cu dubla dioramă a „Luncii Dunării” – cu imaginea fluviului, a gârlelor, bălților și dunelor – din zona inundabilă – cu plante și animale specifice acelor locuri de cuibărit sau de pasaj al migratoarelor, porcii mistreți, șacalul, broasca țestoasă de uscat ș.a.

Altă dioramă prezintă cel mai complex ecosistem – „Pădure din Câmpia Olteniei” – cu familia de cerbi lopătari și vegetația adecvată.

Diorama „Poiană din zona dealurilor” cuprinde un căprior, vulpea și vizuina sa, păsări naturalizate, arbori, arbuști și vegetația ierboasă specifică.

Cea mai mare dioramă – dublă (cu două vizete) reprezintă „Zona montană și stâncoasă a Carpaților Olteniei”, cu ursoaica și puișorii săi, lupul care veghează la sănătatea naturii, veverița, cocoșul și găinușa de munte, râsul – care a vânat un pui de căprioară, vulturul și caprele negre, păsări sedentare etc.

Și, pentru că Oltenia deține un bogat sistem carstic în Subcarpați (peșteri, chei, poduri, lapiezuri ș.a.), specialiștii muzeografi au „adus”

în muzeu o peșteră, cu cea mai mare parte din formațiunile ce „se nasc” în adâncurile munților calcaroși (stalactite, stalagmite, grote, lacuri etc.).

În completarea fiecărei diorame sunt vitrine în care sunt expuse vertebre și nevertebrate din zona respectivă (melci, insecte, reptile, păsări și mamifere).

Un loc aparte este rezervat plantelor și animalelor ocrotite și monumente ale naturii din Oltenia, printre care floarea reginei (floarea-de-colț), bujorul românesc, ghințura galbenă, bujorul de munte, ghimpele; dropia, vulturul pleșuv, buha, vidra..., dar pentru a le cunoaște și recunoaște, specialiștii vă așteaptă în sălile de expoziții.

Urcăm la etajul al II-lea, unde ne întâmpină „Marele Univers”, cu tainele descoperite și cele care așteaptă să fie dezlegate. Bolta cerească – iarna și vara – este realizată în plafonul sălii, iar Soarele veghează planetele care „plutesc” pe „cerul” încăperii. Un vulcan – în miniatură – „stă” să erupă, iar lângă el câteva fragmente din meteoritul de la Sopot ne „spun” câteva lucruri despre alte corpuri cerești.

Intrăm în sala „Cuceririi Cosmosului”, unde marii savanți „ne arată” descoperirile lor, iar sateliții artificiali demonstrează evoluția cercetării Universului.

Una din atracțiile mari ale muzeului este sala „Planetariului”, unde, așezați lejer în fotolii – vizitatorii – la „lăsarea” întinericului, vizionează zeci de minute filme documentare despre Univers în general, despre planete și Terra noastră, despre noi descoperiri cosmogonice și... multe ale lucruri.

De aceea, locuitorii urbei noastre, întinerită în ultimul timp, cât și trecătorii prin orașul de pe Jii, sunt invitați să treacă și prin muzeele nou-realizate.

Petrișor Raluca Gabriela

Dimensiunea religioasă a poeziilor lui Adrian Păunescu

Poet de mare talent, prozator și gazetar de excepție, Adrian Păunescu s-a născut la 20 iulie 1943 în comuna Copăcenii-Bălți (Basarabia), însă copilăria și-o petrece în comuna Bârca, județul Dolj, de unde părinții săi Constantin și Floarea erau originari. Din punct de vedere spiritual, face parte din aceeași generație cu Nichita Stănescu, are aceleași modele: Bacovia, Barbu, Arghezi și Blaga. Este cel mai tânăr dintr-o promoție foarte ambițioasă de poeți hotărâți să schimbe fața lirismului românesc.¹ O lectură globală a poeziei sale pune în lumină profilul unui scriitor ce se vrea în permanență implicat în viața colectivității sociale, față de care își arogă o funcție exponențială, de purtător de cuvânt, dar și de judecător și provocator al conștiințelor.

Adrian Păunescu nu este, cum s-a spus adeseori, doar un poet al teluricului, al materiei neorânduite, aflată în dezordine, ci și un liric al setei de divin, ca în „Întâi a fost cuvântul”, „Umil pretext”, „De dorul cui cresc, Doamne”, unde aspirația spre celest e prezentă ca o dramă morală, drama imposibilității de a depăși o condiție existențială: „Ce gros sunt îmbrăcat, ce simțuri groase./ Ce piele groasă, ce urechi rudimentare,/ și ce ochi groși, ce limbă trândăvită,/ ce neîndurare!” Din unele versuri transpare și o stare accentuată de neliniște, precum și suferința de a exista. Întreg ciclul „Convalescența lui Iov” e

o parabolă a existenței omului, privită din această perspectivă. „Iov e omul pedepsit pentru setea lui de a ști, proba tragică a puterii de a crede; devine victima propriei sale credințe. Dumnezeu e un călău sublim, un motan colosal cu laba întinsă asupra robului său, șoarece conștiincios, atins de o boală ciudată”.² „Motan cețos al lumii, iar eu șoarecele tău”.

În poezia sa, Adrian Păunescu folosește original tehnica simbolurilor întoarse. Astfel, Iuda, simbolul de două mii de ani al trădării, este în realitate o victimă dinainte hotărâtă. Sacrificiul lui a fost prevăzut, trădarea lui intra în program, luându-i-se chiar și dreptul de a hotărî acest act al trădării; el nu e decât pionul sacrificat într-un joc neînțeles, personajul cel mai nefericit al Noului Testament. De asemenea, întâlnim și alte mituri sacre, precum nașterea lui Iisus, călătoria magilor, fuga în Egipt, crucificarea, învierea sunt dinainte calculate.³

Totuși, în creația sa lirică apar referiri la credința ortodoxă. Poetul a tăinuț cu multă discreție prietenii sale cu oamenii Bisericii, gesturile sale de sprijinire a lucrării Bisericii și credința sa creștin-ortodoxă puternică, păstrând toate acestea în camera sufletului său.

În poemul „În veci, ortodocși”, poetul mărturisește credința sa, împărtășită încă din copilărie, deși aceasta s-a petrecut în vremuri extrem de

¹ E. Simion, *Scriitori români de azi*, vol. III, Ed. David & Litera, București Chișinău, 1998, p. 223

² *Ibidem*, pp. 233-234

³ *Ibidem*, pp. 235-236.

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

neprielnice credinței: „De mic, sunt ortodox, ca toți ai mei./ Aceasta e credința mea creștină./ Am învățat cu tălpile să calc./ Cum am aflat că mâna se închină./ Atunci am înțeles că sunt dator/ să nu cedez cumva vreunei noxe,/ ci să rămân, cu neamul meu cu tot,/ fidel pe veci credinței ortodoxe”. (În veci, ortodocși, strofele 1-2, în Cuvânt și suflet, Iași, anul VIII, 1998, nr. 11-12, pp. 4-5).

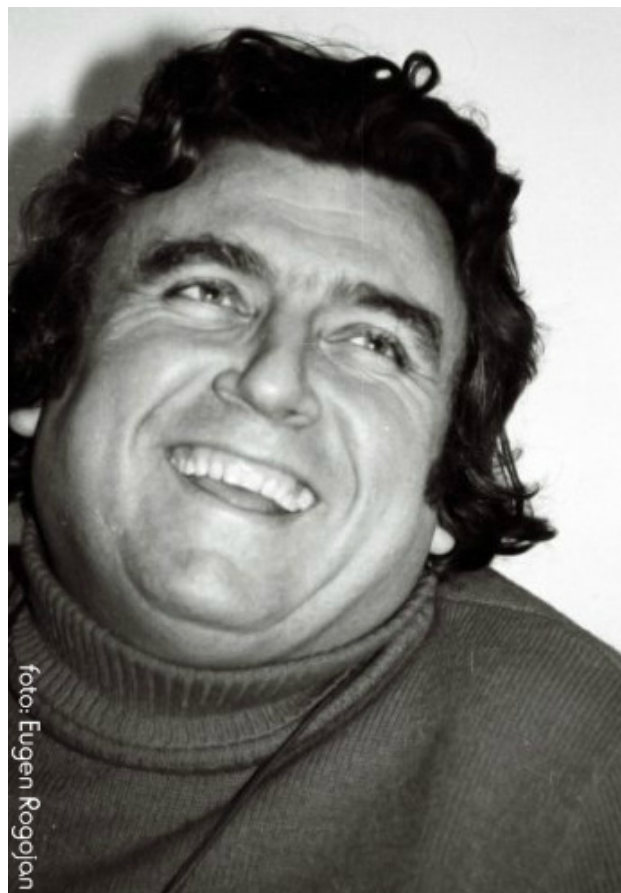
Din vremea când „nu eram mai nalt decât un metru”, poetul își amintește atmosfera creștină în care a fost crescut: „Atunci când credincioasa mea bunică./ Ieșind încet din blânda ei icoană./ Mă trimitea, cu șoapta ei cea mică./ Să duc colaci și mere de pomană”. (*Mărul de Sân Petru*, în vol. *Locuri comune*, 1986). Fidelitatea strămoșilor și părinților săi față de credința ortodoxă o mărturisește în versurile: „Ai mei puteau muri și n-ar fi dat/Credința lor pe nici un fel de bunuri,/ Nici dacă ar fi fost crucificați./ Nici dacă s-ar fi tras în ei cu tunuri”. (În veci, ortodocși, strofa 3, în *Cuvânt și suflet*, Iași, anul VIII, 1998, nr. 11-12, pp. 4-5).

Deși regimul totalitar l-a obligat la compromisuri, iar gloria literară și artistică din vremea Cenaclului „Flacăra” părea să-l depărteze de Dumnezeu, poetul și-a păstrat moștenirea spirituală: „În anii dogmei, mi-am păstrat și eu/ în fiecare istorică furtună,/ credința-n Dumnezeu, cum mi l-a dat/ prin toți ai mei, Biserica străbună.” (În veci, ortodocși, strofele 4-6, în *Cuvânt și suflet*, Iași, anul VIII, 1998, nr. 11-12, pp. 4-5)

În Colindul colindelor, scăpat Cenzurii anului 1988, poetul mărturisește credința sa în dumnezeirea Pruncului născut în ieslea Betleemului,

întrupat pentru mântuirea lumii: „Dar colinda din colinde/ N-are roluri, n-are mască,/ Și pe ea tot omul lumii/ E chemat să o cunoască. / În colindă Cel puternic/ Și cel Sfânt are Cuvântul./ Ce unește într-o noapte,/ Omul, cerul și pământul./ Colindați de drag de oameni/ Colindați de drag de țară,/ Că în noaptea asta nimeni/ N-are voie să mai moară”. (*Colindul colindelor*, strofele 11-13, 18-20, în *Contemporanul*, nr. 1 (2146), 1 ianuarie 1988, p. 14).

Remarcabil ca poet, cu harul înțelegerii vieții ca proces deosebit de complex și contradictoriu, Adrian Păunescu va rămâne în scrisul românesc un nume stimat, legat de destinul poporului și al țării sale, pentru care credința ortodoxă a reprezentat o punte de legătură cu neamul din care face parte.

Prof. dr. Mihaela Rădulescu

Pietrele soarelui – revigorări sufletești

Angi Melania Cristea scrie o poezie din care răzbat fiori de energie, prospețime, suavitate. Volumul de versuri *Pietrele soarelui* deschide poarta spre universuri diafane, spre lumi ale celestului, unde emoțiile și dorințele aleargă fără opreliști. Universul imaginar e presărat de fărâme de Ideal, de căutări ale Adevărului (oriunde s-ar afla el: în iubire sau în artă), de aspirații și nostalgii arhetipale. Versurile Melaniei Cristea evocă acea stare naturală a omului care se dezgolește de apanajul faptelor stereotipe și are curajul să își asume trăiri autentice. E o lungă călătorie în evantaiul spiritual al ființei, o nevoie de regăsire a sinelui. Labirintul sufletească propune o redefinire a omului în raport cu banalitatea cotidiană.

Poemul care dă și titlul volumului, *Pietrele soarelui*, definește viziunea artistică și stilistică: „rochia îmi miroase a fragi, picioarele a pietre de râu/ ți-e teamă de o magică iubire ca de o moarte/ mă încălț în visele tale fragile și îți port haina celor două/ nopți/ dragul meu drag cel mai de departe”. Creația imprimă lectorului senzația de dispersare a ființei în univers, de reîntoarcere la natură, de restabilire a armoniei originare. Semantica bogată a textului polarizează, dinamizează mesajul, îl duce spre arii interpretative nebănuite, amplificând rolul metaforei în poezie. Aici e puterea creatoare a Melaniei Cristea: jocul ingenios al metaforelor și capacitatea de evocare a unui univers ficțional care e revelat chiar de realitate. În poezii, imaginarul izvorăște

chiar din spațiul profan, suflul artistic al eului creator redimensionând realitatea în funcție de nevoile interioare: „îmi este amar de verde-lumină/ de sufletul cald ascuns în pantofi/ bunica a stropit pe haine naftalină/ și-a cumpărat zile de schimb sau sorți/ dimineți cu ferestre deschise/ perii înalți cu păianjeni pe ram/câini lătrând la lună stele dezlegate/ cai cu copite tocite/ iovi pe un munte de sare/ departe” (*Stele dezlegate*).

Incandescența versurilor vine din modul în care autoarea dezvoltă ideea poetică, mesajul versurilor, procedeul substituirii (cel al emoțiilor cu lucrurile materiale, palpabile), căpătând o notă aparte sub condeii mănuit ingenios de poetă: „te-am învățat să iubești cu ramurile puse la uscat/ stoluri de frunze să-ți cadă pe prag/ norii să picteze imaginea ta din vitrine / manechin erodat de prea multă/ nesecată iubire/ nu este suficient să te retragi în zona securizată/ a fi sau a nu fi iubit aceasta-i întrebarea cu o mie de/ răspunsuri/ și zeci de mii de incertitudini” (*Vitrina unde se vinde imaginea*).

Pietrele soarelui este o carte care emană rezonanțe nobile și propune revigorări ale sufletului; e o carte cu poeme despre dragoste și viață, despre căutări și regăsiri.

Petrișor Militaru

Reconfigurarea memoriei afective sub semnul simplității

Fiind un volum de versuri ce atestă maturitatea poetică a lui Teodor Preda, *Simplități subiective*, ilustrează încrederea nemărginită a poetului în forța cuvântului de a unifica ființa fragmentată de vârtejul și diversitatea excesivă a lumii actuale (cuvântul/ străbate toate provinciile sufletului/ să le unească în popasul/ lipsit de griji al infinitului, Oasele închipuirilor). Eul poetic a suferit, în timp, o cristalizare, o șlefuire de sine ce l-a adus pe calea brâncușiană a simplității în care se (re)cunoaște pe sine și din care își extrage substanța vitală pentru a merge mai departe: „atras pe drumul serii/ trebuie să mă gândesc la lucruri simple/ la țărâna ce seamănă nespus cu mine/ la stările mele de conștiință/ pe care le dăruiesc viitorului mort drag/ atât de viu/ într-o fotografie cu familia”, *Într-o fotografie cu familia*.

Ca și în cărțile de Tarot (matrice a oricărui limbaj vizual arhetipal), moartea este una inițiativă și reprezintă transformare, conștientizarea propriei evoluții interioare și reconectarea eului în armonia familială, în tradiția spirituală a neamului din care este parte integrantă. *Contemplarea fotografiilor* este, în poezia lui Teodor Preda, o cale regală a reamintirii de sine: „fotografiile nu au nevoie de cuvinte/ predestinări în plictiseli nebănuite/ aripi susținute de un alt aer/ lăcaș al amintirilor/ întoarceri ce ne așează pe unde pot/ când știu că nu mai suntem aceiași”, *Amintirile fotografiilor*. Ca și fotografiile, poemele sunt mărturii ale ființei noastre, urme ale momentelor noastre de aprofundare a realității interioare: „fotografiile în alb-negru/ decriptează profunzimile timpului și azi/ vise din oglinda cerului/ ce-nmormântează șoaptele unei dispariții”, *Șoaptele unei dispariții*. Deși vorbesc despre trecut, imagini poetice (sau fotografice) au, însă, o puternică valoare afectivă ce vine tocmai din faptul că păstrează o aromă din farmecul momentului în care ele au avut loc (ca în poemul *Păduri-*

le de argint) și sunt capabile să activeze în lector, prin evocare, savoarea acelor experiențe care ne-au marcat în timp, care ne-au făcut să fim ceea ce suntem în prezent. După cum le definește însuși poetul, amintirile sunt „delicii ce ne înfloară” „în această viață/ în această moarte/ trecută și neuitată”. Amintirile sunt, din această perspectivă, catartice în sensul în care ele ne scot din tensiunea în care omul este prins prizonier între trecut și viitor, uitând să se bucure tocmai de momentul prezent, luptându-se pentru felia de adevăr ce i se cuvine („ne dorim în preajma adevărului/ oricât de-ndepărtați am fi/ pentru ca viitorul/ să roadă ca un vierme prezentul/ să-l simțim ceva mai aproape”, *Delicii ce ne înfloară*).

În universul poetic al lui Teodor Preda, toamna este anotimpul amintirilor (*Sufletul frunzelor*) și al maturizării interioare („frunzele toamnei vin din culorile timpului/ să-ți lămurească privirea/ cum să te locuiești în absența dorinței”, *Cum să te locuiești*), cu toate că marchează, în același timp, nostalgia dorințelor neîmplinite („râni dureroase/ mărturisiri/ despre lumea ce n-a vrut să fie ivită”, *Constelațiile se rânduiesc ca într-o tragedie*).

Scrise în vers alb, poemele din prezentul volum au discrete nuanțe filosofice sau sapiențiale, ceea ce le sporește profunzimea și le face captivante la lectură. De aceea nu este întâmplător că, la fel ca în vremurile de glorie ale filosofiei, mirarea (pomenită în poemul *Poarta deschisă de umbra cerului*) și reveria („singuratic pe o bancă/ visez cum mă lovește peste obraz/ ritmic un jet de lumină/ cum briza aspersorului/ din grădina publică”) sunt constante ale universului poetic al lui Teodor Preda, un om destinat să aibă o existență orfică (despre care aflăm chiar din poemul omonim) pentru a pune o nouă cărămidă în edificiul liric al sensibilității contemporane.

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Dinu Motroc

Sub biciul clipei

Când crucea nopții bate-n vechiul ceas
Și gânduri sumbre-ncep să mă cuprindă,
Sub biciul clipei ce mi-a mai rămas
Încerc să fac din cioburi o oglindă...

Deși nu pot, eu tot mereu încerc
Să fac oglinda vieții mele triste,
Dar ochiul plâns se zbate-nchis în cerc
Sperând o clipă-n plus să mai existe...

Privesc atent, dar toate-mi par pe dos –
În ea văd numai umbre stranii, hâde,
Iar sus, pe-un tron sculptat în abanos,
Stă Doamna Noptii Veșnice și râde.

La cumpănă de noapte

Se înfășoară vântul în cântecele ierbii
Și fluierile nopții își picură fiorul
La ceas de reverie, când Luna cheamă cerbii
Și zâne despletite își ard pe rug amorul...

De-a pururi juruite, zeițele vestale
Veghează focul vetrei, al dragostei eterne,
Ce-n templul sfânt durează mărețe pedestale,
Pe-al căror vis uitarea nicicând nu se așterne...

La cumpănă de noapte sfioasele fecioare
Vrăjite cheamă-n vise angelici zburători
S-aducă apa vieții din albele urcioare
Și să le toarne-n inimi ai dragostei fiori...

Suspina tainic vântul în cântecele ierbii
Și fluierile nopții își mlădiază vîersul
La ceasul de visare când Luna-ngână cerbii
Și ploile iubirii inundă Universul...

Zborul Păsării - Fiord

Ce cântec tainic tremură-ntre sfere?
Ce vifor arde-al inimilor Nord?
Tresare sânge-albastru în artere
Sub zborul alb al Păsării-Fiord...

E aripa ce freamătă în gheață?
E visul care-n taină ne cuprinse?
Sau e cristalul care ne îngheață
Ecoul unor gânduri necuprinse?

Gela Enea

oamenii realității

m-am visat pe coperta unei reviste literare
îi ocupasem haloul
purice blând
adaptat
tuturor grupelor sanguine
m-am visat în interiorul acelei reviste
în miezul ei absolut integru
eu viermele
gata să devin pupa omului negru
din oceanul de tuș

până la urmă visele nu sunt interzise
tragi de un capăt al realității
și ea se întinde
se întinde cu toți
meta / fizica natalității
ad-litteram

suntem plini de vise
de clăbucii lor libidinoși
de urechelnițele lor nesătule
noi

oamenii realității
cei mai calificați arhitecți
zidari
faianțari
instalatori de țevi

trasăm cu mâna noastră
o zebra pe autostradă
și vitezomanul de sus
ne face praf

Cronică plastică • Cronică plastică • Cronică plastică • Cronică plastică

Aurora Speranța

Vasile Buz

Cei care au trecut pragul atelierului artistului Vasile Buz au avut șansa să descopere o lume... o lume a sentimentelor bine temperate, tablouri ce sporovăiesc în voie bună, ce se lasă deslușite, căci artistul te călăuzește cu har printre temele în lucru. Vasile Buz reușește să ofere în dar bucuria de a zăbovi cu ochii și cu sufletul asupra lucrării. El știe ca nimeni altul să povestească prin culoare autenticele ierni de odinioară din lumea satului. Recreează atmosfera de timp ce se scurge agale, fără graba urbană. Întâlnim în lucrările sale un colț de vatră veche, cu focul mocnind a legendă și tihna vieții rânduie.

În liniștea atelierului său, Vasile Buz recompune spiritul anotimpurilor, al iernilor doldora de zăpadă, al florilor de câmp fragede, abia culese de pe câmp – căci l-am întâlnit adesea cu brațele încărcate de flori, culese proaspăt, pe care le purta spre atelier, în ideea de a le transpune pe pânză.

Vasile Buz este și un bun păstrător al tradițiilor, nu trece indiferent pe lângă o troiță, el, dimpotrivă, o redă în mediul ei, curată și sfântă, purificatoare ale drumurilor și a răscruciurilor, protectivă a gândului smerit al săteanului ce o așază cu rânduială pe garduri, la fântâni, pe pomi. Iată ce ne mărturisește chiar el: „ceea ce m-a preocupat de mai multă vreme este forma și aspectul plastic al unei troițe. Și cum oamenii, de când se știu, simt nevoia să-și împodobească obiectele de folosință și locul în care trăiesc, și troița, la noi, a căpătat tot felul de forme și a fost pictată cum numai meșterii populari știu

să o facă: cu sinceritate și spontaneitate în linie și culoare, cu mult har și cu înțelepciunea bunului simț”. Preocuparea sa pentru troițe este de foarte mult timp, iar în anul 2009 a participat la Proiectul „Revalorizarea contemporană a troițelor în regiunea Oltenia și în context multietnic – Timoc și Voivodina”, susținut de AFCN (Administrația Fondului Cultural Național), organizat de Universitatea din Craiova în parteneriat cu UAPR (Uniunea Artiștilor Plastici din România), proiect ce s-a încheiat cu o deosebit de interesantă expoziție de pictură semnată de Vasile Buz. Lucrările au scos în evidență originalitatea troițelor, tipologia acestora, cromatica lor vie, o viață a satului trăită în rânduială.

Pentru cel aflat în atelierul-galerie al artistului, mare îi va fi mirarea când va descoperi portretele realizate de Vasile Buz. Am încă viu în minte portretul actriței Leni Pința Homeag, cu privirea pătrunzătoare și încărcată de toată personalitatea sa, pe care artistul a reușit să o redea cu măiestrie și har.

Timp de 50 de ani a creat „lumi” pentru scena Teatrului Național din Craiova, căci imediat ce a terminat facultatea, în anul 1963, a fost repartizat ca scenograf la acest teatru. A realizat peste 100 de scenografii pentru spectacolele teatrului nostru craiovean, bucurând publicul în toată această perioadă. Colaborarea cu teatrul nu s-a oprit aici, ci a continuat timp de aproape un deceniu, când a activat drept conferențiar la Facultatea de Litere, secția de teatru. A apărut o serie de tineri actori care au avut privilegiul să-și completeze personalitatea cu observațiile și gândurile lui Vasile Buz. A învăța disciplina de la Vasile Buz constituie un dar și cei care au înțeles acest lucru îi datorează recunoștința. Autodisciplina face parte din viața artistului, pe care îl vedem și acum, la 82 de ani, lucrând cu bucurie în atelierul său, făcând din ziua de lucru o sărbătoare.

Pentru activitatea sa a fost distins cu Medalia „Meritul Cultural” clasa a III-a, acordată de Președinte și Guvernul României (2004), Diploma „COMANDERIA Cavalerilor Ospitalieri ai Ordinului Suveran al Sf. Ioan de Ierusalim” – Cavalerii de Malta (în 2008 pentru întreaga activitate) și Diploma de Excelență acordată de Prefectura Dolj în anul 2010.

Mircea Pospai

O „acțiune recuperatorie” relevantă și necesară

În această primăvară-vară a unui an fierbinte am avut bucuria, între altele, de a primi o nouă carte a distinsului poet și om de cultură craiovean Nicolae Petre Vrânceanu: *Texte și contexte literare*, apărută la Editura Grafix. Autorul pune între paranteze un subtitlu-explicație: *Autori, cărți, evocări, evenimente*, având să și detalieze, în „Cuvânt introductiv”, că este vorba de articole, eseuri, note publicate în ultimii aproximativ zece ani. Nu doar ale sale – care cuprind cronici literare, cronici teatrale și însemnări din viața literară –, ci și ale unor critici care i-au comentat cărțile.

Autorul nu este la prima „acțiune recuperatorie” a articolelor publicate în diverse periodice, ci la cea de a cincea carte de gen, semn al acribiei și respectului față de propria muncă, îndreptățite, la o adică, de osârdia și seriozitatea ce transpar la lectura textelor. Eseurilor și cronicilor despre autori binecunoscuți – Marin Sorescu, Mihai Duțescu, Marian Barbu, Adrian Cioroianu, I. D. Sârbu, Theodor Damian, Virgil Dumitrescu, Gheorghe Dănișor, Nicolae Pârvulescu, Constantin Pădureanu, Ion R. Popa ș. a. – li se alătură, pe un alt considerabil număr de pagini (din cele aproape 350 ale cărții), cronicile unor cunoscuți critici literari asupra cărților lui Nicolae Petre Vrânceanu. Între altele – cele semnate de Ovidiu Ghidirmic, Ștefan Vlăduțescu, Paul Aretzu, Marian Barbu, Dan Lupescu, Ion Pachia-Tatomirescu, Florian Copcea. Ultima parte a cărții este cea care îl reprezintă pe jurnalistul cultural, omul atent la valurile (și valorile!) vieții literare, participantul cu conștiință de cronicar al vremii la evenimente a căror existență se cere comunicată posterității.

Nicolae Petre Vrânceanu rămâne unul dintre puținii oameni cu simțul măsurii atunci când

este vorba de propriile lucrări și cu bun simț în etalarea lor, fie și într-o carte precum cea despre care discutăm. Când spun asta, mă gândesc și la faptul că părțile în care a fost structurat ansamblul conținutului nu au fost numite capitole, ci secvențe, adică, așa cum scrie DEX-ul, „serie de fapte, de evenimente, de stări etc., care se succedă într-o anumită ordine și formează un tot unitar”.

Surprins poate de propria prodigiozitate, era firesc ca autorul să găsească greu o soluție de sistematizare perfectă a celor peste nouăzeci de texte. De aceea, sunt zone ale cărții unde amalgamarea pare a fi luat locul unei „clasificări” susținute de delimitări mai precise ale criteriilor, dar asta este doar pentru cine nu îl cunoaște cu adevărat pe autor.

Poate că se cerea existența unui capitol/secvență de portrete (unde își aveau locul texte precum cele dedicate lui Marian Barbu, Ion Pachia-Tatomirescu, Horia Davidescu) sau de eseuri, unde considerații valoroase, precum cele dedicate simbolurilor spațiului și timpului în opera lui Marin Sorescu, prezenței metaforei finitudinii în folclorul poetic românesc sau semnificațiilor apariției unui număr impresionant de reviste de cultură, ar fi subliniat și mai bine înclinația și capacitatea lui Nicolae Petre Vrânceanu de a comenta asupra unor idei sau fenomene literare.

Urmărirea și relevarea vieții culturale dau dimensiunea spiritului unui jurnalist cultural de factură aparte, care s-a manifestat cu modestie și silențiozitate, dar cu un ochi de observator atent și profund, rezultând o reflectare pertinentă a „întâmplărilor culturale”, unele cu alură și anvergură de eveniment literar, ceea ce este benefic pentru stimularea vieții culturale în vitregitul spațiu al provinciei.

Noutăți literare • Noutăți literare • Noutăți literare • Noutăți literare

Un alt fapt, semnificativ, aş dori însă să subliniez în finalul acestor consideraţiuni. Nicolae Petre Vrânceanu are o operă (22 de cărţi şi sute de apariţii în reviste), la fel de bogată şi de diversă ca şi propria viaţă. Dincolo de ce a trecut la finalul cărţii, obişnuitul CV, personal mai am şi avantajul de a-l fi cunoscut chiar de pe la primii ani ai implicării în viaţa culturală a Oltului şi Doljului, ai debutului ca publicist şi ca poet. Şi munca şi creaţia au fost şi sunt la Nicolae Petre Vrânceanu sub semnul implicării şi al sincerităţii, onestităţii şi iubirii semenilor. Sunt, deopotrivă, trăsături de viaţă şi fire călăuzitoare pe care, cine l-a cunoscut în timp, i le-a remarcat în operă. Şi să revin acum la ceea ce voiam să subliniez şi anume faptul că, în quasitotalitatea lor, textele din carte au apărut

în Revista „Noul Literator”, pe care a creat-o şi condus-o cu o sensibilă grijă paternă, chiar dacă a lăsat pe mâini ceva mai tinere o parte a activităţilor. Este, deci, un volum care, dincolo de alte calităţi, are menirea de a fi o „secvenţă” din ceea ce înseamnă cei peste şase ani de viaţă (şi supravieţuire decentă!) a revistei. „Amalgamul” de care făceam vorbire mai devreme arată rolul direct (dincolo de cel de conducere) al lui Nicolae Petre Vrânceanu de a da revistei calitate, echilibru şi diversitate, iar în timp, sunt sigur, şi alţi autori ai articolelor vor avea suficiente argumente pentru a se bucura de înmănuncherea acestora între coperte de carte, demonstrând astfel rostul şi locul revistei în peisajul literar contemporan.

Prin publicarea volumului *Vânătorul de fluturi* (Editura Ramuri, Craiova, 2010), Nicolae Petre Vrânceanu se află la cea de a 8-a carte de poezie, o ediţie în integru, ordonată tematic, care cuprinde marea majoritate a versurilor tipărite de la debutul său publicistic (1968), până în martie, anul acesta.

Dincolo de inegalităţile inerente unei ediţii ce acoperă o activitate lirică de peste patru decenii, volumul *Vânătorul de fluturi* oferă o imagine unitară prin afirmarea aspiraţiei către absolut şi frumos, prin echilibrul şi claritatea limbii folosite, prin respectul valorilor tradiţionale, etice şi estetice.

Ovidiu Ghidirmic

Mai mult, rama tradiţionalistă devine admirabilă şi izbitoare în cea mai recentă antologie de autor intitulată *Codex Vrânceanu* şi apărută la Iaşi, la TipoMoldova, în „Colecţia Opera omnia. Poezie contemporană”.

După rama generică tradiţionalistă, o a doua caracteristică a liricii lui Nicolae Petre Vrânceanu o reprezintă reflexiunea meditativă. Eul liric se situează sus şi departe de tumultul fenomenelor şi reacţiilor.

Meditaţia îşi poartă aripa asupra unei tematici substanţiale. Cinci sunt palierele universului tematic: chenarul mitic, natura, istoria, erotica şi rugăciunea.

Ştefan Vlăduţescu

Poet profund genuin „semănător de cuvinte”, cultivând un imagism poetic dominat de elemente estetice postmoderne, Nicolae Petre Vrânceanu s-a integrat organic în epopeea unui eu liric.

Parcurgând *Codex-ul Vrânceanu* (apărut la TipoMoldova, Iaşi, 2014) sesizezi, fără să te intrige, călătoria sa ulisică în căutarea miracolului poeziei spre a înstruna lucid „harfa de ape a timpului”, condiţie esenţială pentru a-şi zidi labirintul poetic.

Poemele lui Nicolae Petre Vrânceanu se află, hotărât lucru, mereu în imediata vecinătate a miturilor şi esenţelor, motiv pentru care, nu greşim, îl considerăm un spirit estetizant, aflat într-o permanentă căutare a semnificaţiei poeziei, asupra căreia Mircea Mihăieş (în *Lumea ca fotografie şi reprezentare*, Iaşi, 2000) s-a pronunţat astfel: „Semnificaţia stă tocmai în formă, în de-forma-rea şi re-forma-rea cuvintelor”.

Florin Copcea

Prieten constant al teatrului craiovean şi fin observator al vieţii artistice a cetăţii, dl. Nicolae Petre Vrânceanu scrie întotdeauna documentat, pertinent, cu eleganţă şi, mai ales, cu dragoste, despre spectacole, despre evenimente şi despre evoluţia Teatrului Naţional „Marin Sorescu”, comentând, de zece ani, cu vocaţie fermă şi cu rafinament, manifestările teatrale susţinute pe scenele acestuia.

Iolanda Mănescu

TEXTE ŞI CONTEXTE LITERARE • NICOLAE PETRE VRÂNCEANU

TEXTE ŞI CONTEXTE LITERARE

Autori • Cărţi • Evocări • Evenimente

NICOLAE PETRE VRÂNCEANU

Grafix

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Gheorghe Dănișor

Intuiție

Ochii mei prea plini
De atâta vedere
Nu mai caută reazem
În mușcătura roșie
A începutului de iunie
Gândul meu golit de impresii
Nu se mai cațără
Pe verdele iederii
Ce urcă în disperare
Pe umerii încovoiați
Ai vechilor clădiri
Lăsați în voia sorții
Pașii mă poartă
Spre tainicele mistere
Ale iernii ascunse
Sub mantia verii.

Călătorie

Mărginit
Mă dezmărginez
În secunda ce cade greu
Peste gândul meu în rătăcire.
Gândeam la tata
Și în aceeași măsură gândeam
La mama.
S-au întors din moarte
Călărind pe coama vieții
Aducând vești din lumea lor
Cea fără de spații
Stând de vorbă cu mine
Mi-au spus că nici timpul
Nu are loc pe câmpiile verzi
Dezmărginite de atâta spirit.
Tata m-a invitat să-i urmez
Într-o călătorie ce nu va avea
Sfârșit.
- Prefer să rămân aici, i-am spus,
În mărginirea ce se dezmărginește
Mereu și mereu la infinit.

Asta e limpede
Copacii dorm departe de codru
Merg pe cărarea afânată
Cad în lume
Cu mine vulpea șireată.

Ștefan Tunsoiu

Anotimpuri solare

Anotimpuri solare
îmi înfășoară neveșnicul trup
ca o coajă de nucă
în jurul miezului viață
și tot mai aștept
să vină copiii
din cel mai îndepărtat sat
care și astăzi mă cheamă
pe numele tatălui meu
acoperit de brazdele plugurilor
dintr-o Cetate Albă străină.
Anii mei, anotimpuri solare,
îmi spun că și eu am să plec
doar pentru un secol lumină
și trebuie să cred acest adevăr
cum cred în zborul păsărilor
pentru care pot răspunde
cum am răspuns glonțului
primit în chirie
de pieptul tatălui meu
plecat, dintr-un tranșeu,
spre nedorita eternitate...

**Pentru cel plecat să are
(tatălui meu rămas pe front)**

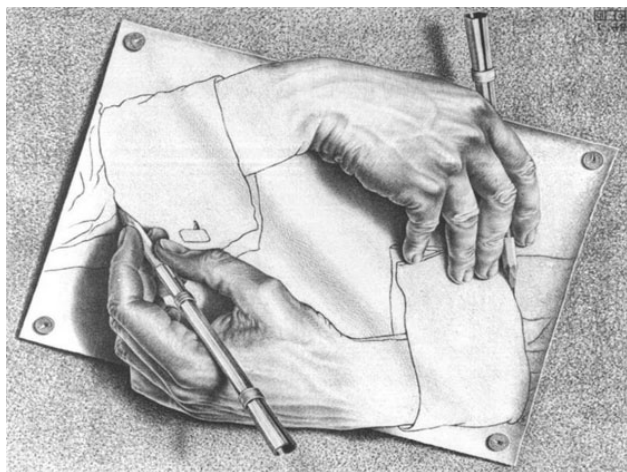
Într-un fir de iarbă doarme
de-un mileniu tatăl meu
aplecăt pe-un colț de lună
ca pe cornul unui plug
greu și-adânc înfipt în brazda
miezului de pâine coaptă
sub un țest încins de soare.
Mai tresare câteodată
răvășit de visul mamei
coborâtă dintr-o stea,
precum ploile de vară
și semințele-azvârlite
în răzorul din grădina
transformată-n loc de veci.
Când tresare, se luminează
chipu-i obosit de gânduri
și ușor atunci coboară
în nepoți cumpăna veche,
ca un cerc rotit pe aripi
peste câmpul meu de grâu
răsărind ca timp etern
din tranșeele în care
Dumnezeu, printre eroi,
a oficiat priveghiul
văduvelor de război.

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Constantin Pădureanu

Mâncare de lux

- Ce mai gătești, Floare?
 - Roșcove și răbdări prăjite.
 - Bune, bune și te satură?
Și nu-ți intră mâncarea cu țapi?
Sau să-ți cadă greu la stomac,
Sau să ți se sterpezească dinții!
 - Ohooo, nu mai ai nevoie toată ziua...
 - Bravo, fă, cuscră, asta e mâncare de lux
Iote ce bine o duc ăștia ai lu Guguloi...
 - Da ce nu ți-a spus fie-ta, Leonora,
Că trăiește împărătește la noi.
 - La masă chemați-o și pe Mița Baston
Care e bolnavă și pe moarte
Și ar mânca de toate.
 - Mamaie, să-mi gătești și mie răbdări prăjite
Da să pui mult ulei, ca să-mi faci și gogoși.
Zise Vasilică, nepotul lor.
- Floarea Guguloi și Maria Ursu zâmbiră
- Ce ai, fă, tu nu ești într-ale tale?
Mințiși ăl copil, zise Maria.
 - Lasă că nu se supără, că e de-al nostru
Da să am grijă, să nu se facă răbdările sfaroagă,
Că rămân ăștia nemâncați și mă știe
Toată lumea, că Niță este fudul și pretențios.
 - Lasă, Floare, o încurajă Maria Ursu, este cuvântul tău
Tu ți-l dai, tu ți-l iei înapoi,
Să vedem cine poate să-ți facă observație...
 - Ce, tu zici să-mi iau vorba înapoi?!
Io știu... parcă n-ar fi bine și nici creștinește.
 - Hai, mamaie, bagă la tigaie două feluri de mâncare
Roșcove și răbdări prăjite pentru creștinii
Din casa noastră.
Și la desert dă-ne gogoși.

Muierea cu postrungă

- Mitra Ciulu venise la noi în Rudarii Olteniei
Din Balta Verde și se măritase cu Mărin Ciupagu.
Și după cinci ani bătuți pe muchie.
Într-o iarnă, Mărin, care făcea naveta cu trenul
De Calafat și lucra la Electroputere ca sudor,
Alunecase de pe scara vagonului
Și murise.
O lăsase văduvă și cu un băiat, Vasile,
Care abia împlinise trei ani.
Era o femeie înaltă și voinică,
Se purta întotdeauna îmbrăcată în
Negru.
Avea mâini lungi și puternice.
„Cu ele ar fi putut doborî un bărbat din
Statul lui”, zicea Baba Ilinca Guguloaica.
Pe la care venea Mitra Ciupagu și îi
Mai povestea ba una, ba alta
Deschis și fără perdea.
Dar ea o învăța de bine și cum
Să se apere de gura lumii.
Și eu stăteam lângă sobă, într-un colț,
Până mă vedeau și mă dădeau
Afară pe ușă.
- Deși intrase în cea de-a doua vârstă, trupul
Ei își mai păstra frumusețea din tinerețe.
Mijloc subțire și șolduri potrivite.
- Băbică, eu aș vrea să-mi iau muiere
Ca Mitra Ciupagu cu țâțele mici
Și ochi albaștri...
 - De unde știi tu, drace, că are țâțele mici?!
Mă întreba bunică mea și se apropia de mine,
Să-mi de o palmă și să-mi rupă urechile
Dar nu mă prindea, că fugeam pe ușă
Și îi strigam din prispă:
 - Lasă, băbică, nu știi când a venit de
Sfânta Mărie a mică, să-ți arate
Că i se umflase țâța stângă și eu mă
Uitam din podul grajdului
Pe fereastră.
Da nu-mi place de ea, că are un negel pe
Obrazul stâng.
Și postrungă între dinții de sus.
N-ai zis, mata, că muierea cu postrungă
Umblă prin odăi după bărbați și o dă
La toți cei cu nădragi
Care îmi sunt dragi?
Na și ție, na și ție,
Na și lu' popa Ilie.

Evenimente culturale • Evenimente culturale • Evenimente culturale

Constantin Pădureanu

Lansare de carte

La Biblioteca Județeană „Alexandru și Aristia Aman” a avut loc, cu puțin timp în urmă, lansarea volumului de poeme „*Focuri pe câmpii/ Flames in the fields*” de Constantin Pădureanu, ediție bilingvă română și engleză. După „*Focuri mocnite*”, „*Focuri arzând*”, „*Focuri pe dealuri/ Feuer auf den Hügeln*”, „*Focuri pe colnic/ Fuegos por el otero*”, este cel de-al cincilea volum de versuri din proiectul literar despre valorile fundamentale ale satului românesc denumit „*Focuri*” al autorului craiovean. Cei patru invitați –

Nicolae Panea, Mihai Duțescu, Nicolae Marinescu și Petrișor Militaru – au făcut aprecieri critice despre acest volum și au subliniat elementele definitorii ale originalității creației poetice a scriitorului oltean.

Actorul Constantin Cicort a citit câteva poeme din această carte și a încântat participanții la acest eveniment cultural, care l-au răsplătit cu aplauze. După ce Constantin Pădureanu a prezentat câteva priorități literare din laboratorul său de creație, a acordat autografe.

Întâlnire cu scriitorii

Asociația culturală „Noul Literator” Craiova și Liceul Teoretic Bechet au organizat, recent, o întâlnire cu scriitorii și redactorii revistei „Noul Literator”. Oaspeții au fost întâmpinați de prof. Ileana Costa și prof. Alina Ghiță, directoarea și, respectiv, directoarea adjunctă a liceului amintit. A urmat întâlnirea cu elevii și tinerele talente de la revista „Albatrosul Nisipurilor”, denumită copilul de suflet al Cenaclului Literar „Clepsidre” – Comuna Literară Bechet, cărora le-au fost prezentate cel mai recent număr din „Noul Literator” și

Antologia de Poezie a Revistei „Noul Literator”. Au citit din creația lor poeții: Teodor Oancă, Teodor Preda, Constantin Pădureanu și Dumitru Duță.

Au mai participat, de asemenea: profesorii Gheorghe Boaghe, Augustina Oclei, Florea Danciu, ofițer de marină, absolvent al liceului menționat, bibliotecara Adina Rădoi și Constantin Drincianu, consilier al primarului orașului Bechet, Adrian Glăvan. Au fost vizitate campusul școlar și Portul Bechet.

Cenaclu

În deschiderea Cenaclului „*Excelsior*” al Asociației Culturale „*Noul Literator*”, care a avut loc în luna octombrie a.c., la Casa de Cultură „Traian Demetrescu”, moderat de Constantin Pădureanu, Mihai Duțescu a prezentat Antologia de Poezie a Revistei „*Noul Literator*”. „*Antologia*, spunea, printre altele, Mihai Duțescu, *este o carte care definește literatura română din această parte de țară și conține nume grele, atât din țară, cât și din diaspora. Mulți și-ar dori să aibă într-un asemenea volum nume de mari scriitori și, dacă cineva, mai târziu, va fi interesat să aște amănunte literare despre această perioadă, îi va găsi aici*”.

Au citit poezie Gela Enea și Teodor Preda, iar

Teodor Oancă a prezentat schița „Un interviu”. Lecțiile au fost urmărite cu mult interes de către cei prezenți la cenaclu. În discuțiile lor, Mihai Duțescu, Virgil Dumitrescu, Constantin Pădureanu, Gheorghe Dănișor și Angi Cristea au făcut aprecieri deosebite cu privire la universul poetic al celor doi, amintiți mai sus, dar și despre proza interesantă a celui de-al treilea.

Au mai citit, de asemenea, poezie Gheorghe Dănișor și Angi Cristea, creatori de factură intelectuală, despre care au fost exprimate modalitățile de abordare modernă, dar și nuanțele individualiste ale fiorului liric.

Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză • Proză

Dumitru Duță

Popas de viață (fragmente de roman)

Sunt un strop de viață care se încrâncenează ori de câte ori îi e dat să treacă pe-acolo unde stă la pândă moartea, acel ceva fără chip și formă, căruia nu-i găsesc corespondent în lumea mea și de care iau cunoștință doar prin intermediul unor senzații nelămurite de frică, pustiitoare și disperante. Când mă gândesc că nu pot nicicum să rămân cât vreau în acest ținut unde e lumină și iarbă, când mă gândesc ce amăgire și păcăleală este în fond viața, că trebuie să mă desfac de ea și să mă duc, să mă întorc acolo unde nu țin minte c-am fost vreodată, înnebunesc. Îmi pierd capul, întind mâna și mă prind de o creangă, refuz să cred, încremenesc cu ochii în depărtări, mai bine nu mă nașteam. Câți ochi înainte mea n-au privit tot așa cerul, uimiți de nemăsurata lui profunzime? Toți s-au stins. Nu numai că s-au stins, dar niciodată nu se vor mai aprinde. Iar „niciodată” asta mi-este peste putință să-l închipui.

Gândul pieirii irevocabile seamănă cu o călătorie fără țință. Știu că în mine viața a intrat în dialog cu moartea, se discută aprig, se tinde către un răspuns categoric și neîntârziat.

Am ieșit în sfârșit la potecă, au rămas în urmă zăpada adâncă și codrul întunecos. Inima îmi crește de bucurie, am rezumat cu gândul întreaga desfășurare a călătoriei, totul într-o secundă, de ajuns ca să văd că visul ce urmează să-l trăiesc e minunat. Mă apropiu de el cu toată puterea simțurilor, încerc să cobor în miezul lui, dar trupul, la fel de ireal și inconsistent, se încăpățânează să rămână undeva la frontieră. De vină e abundența aceasta de albastru și lumină, după o lungă perioadă de vreme rea.

Am observat demult niște urme de urs mergând paralel cu poteca, chiar le-am cercetat să văd cât de recente sunt, dar parcă mi-a lipsit timp să iau seama la faptul că în fața mea mărsăluiește namila și e vie a naibii și caută hrană. Nu e de glumit cu măriia-sa. Aș coti în altă parte, dar e singura potecă, dacă mă abat cine știe pe unde, mă rătăcesc. Dă-i bătaie înainte, e minunat prilej să-ți pui la încercare curajul, să scapi odată de mâzga asta a fricii, să știi cel puțin cum e atunci când primejdia este reală, când vrând-nevrând trebuie s-o înfrunți. Zău dacă în acel moment nu se trezea luptătorul din mine, clopotele băteau alarma și eu, sosit primul, abia așteptam să mă avânt în atac.

Trec o groapă plină de zăpadă, mă scufund până peste genunchi, trebuie să dau jos ranița ca să pot ieși. Pățesc ce-a pățit și ursul, când a trecut pe-aici. Urmele lăsate de el sunt proaspete, parcă ar fumea încă, încât mă cutremur la gândul că ar putea să se ivească tocmai când mă zbăteam ca să ies din groapă. Ajuns pe o nouă culme, scrutez îndelung orizontul. Ca în ceață pâlpaie departe satul, nu sunt tocmai sigur c-ar fi sat acela, dar acum nu asta are importanță.

Beau apă de la șipot lângă o stână pustie și râd de toate spaimile și accesele mele de curaj, o furtună bizară, fără sens, parcă nici n-a fost. În urma mea piscul, tot mai înalt și mai rece, își zăvorăște enigma cu demnitatea singuraticului orgolios. Redevenit pământean, sufăr ca unul izgonit din ceruri. Dar e o suferință nedureroasă, care adaugă coloritul necesar jubilațiilor interioare.

*Scenă de corrida, laviu
din ciclul Romancero del
picador*

Gheorghe Fabian

2016/2017: o stagiune, un festival, o aniversare

Nu întâmplător denumită *Friendship Season*, noua stagiune a Filarmonicii „Oltenia” (14 octombrie 2016 - 16 iunie 2017) se dorește a fi o poartă deschisă spre lumea bunei înțelegeri, a prieteniei și armoniei, spre publicul mai mult sau mai puțin avizat, la „materializarea” căreia au fost chemați interpreți români din diaspora (și nu numai), personalități muzicale stabilite de multă vreme în străinătate, cât și tineri aflați temporar la studii sau cursuri de perfecționare. Vor urca pe podiumul de concert al Filarmonicii: dirijorii Nicolae Moldoveanu (Elveția), Mihnea Ignat (Spania), Matei Corvin (Africa de Sud),

pianistii Rebeca Omordia (Anglia), Mihai Diaconescu (Finlanda), Dan Atanasiu (Canada), Luiza Borac (Germania), Adela Liculescu (Austria), Mirabela Dina (Germania), Dana Radu (Brazilia), Constantin Sandu (Portugalia), violoniștii Remus Azoitei (Anglia), Vlad Stănculeasa (Spania), Liviu Prunaru (Olanda), violonceliștii Ovidiu Marinescu (SUA), Teresa Beldi (Germania), oboistul Armin Cora (Luxemburg), soprana Veronica Iovan (SUA). Când vorbim despre stagiunea 2016/2017, avem în vedere axa centrală a activității Filarmonicii și anume concertul săptămânal de vineri seara (concertele în abonament).

Cronică muzicală • Cronică muzicală • Cronică muzicală • Cronică muzicală

Configurarea repertoriului aduce în prim-plan opus-uri reprezentative, veritabile capodopere, dar și ineditul unor programe, toate puse „cap la cap” de o manieră ce va atrage publicul meloman spre sala de concerte. Desigur, ca și în precedentele stagiuni, Filarmonica „Oltenia” va desfășura și activități „adiacente”, cum ar fi stagiunea de muzică de cameră sau manifestările ocazionale ale unor soliști sau ansambluri care „poposesc” în peregrinările lor prin țară și pe scena simfonică craioveană. Agenda „încărcată” a stagiunii cuprinde, și de această dată, tradiționala, deja, întâlnire a publicului meloman (joi seara) cu

protagoniștii concertului de vineri. Sub titulatura „amiTEA”, în ambianța „îmbietoare” a cafenelei „Trend Studio”, se vor derula instructivele conversații pe teme muzicale și de prietenie între interpreți (dirijori, soliști), compozitori, muzicologi etc., conferind acestor întâlniri un plus de emotivitate și bună colaborare.

Nu vor lipsi din agenda stagiunii marile evenimente: concertele extraordinare de Crăciun, de Anul Nou, de Paști. În aprilie 2017, se vor împlini 70 de ani de la etatizarea Filarmonicii „Oltenia”, moment marcat printr-un buchet de manifestări aniversare.

În 2016, între 18 noiembrie și 1 decembrie, a avut loc a 43-a ediție a binecunoscutului festival internațional „Craiova Muzicală”, ediție dedicată muzicii contemporane: Contemporary Music Edition. Programul festivalului a cuprins „un evantai divers și captivant de manifestări: de la concerte simfonice, muzică de cameră și recitaluri instrumentale la simpozion de muzicologie, concert-performance în piscină, jazz, film mut cu muzică live, demonstrații de noi tehnici instrumentale” (Doina Rotaru, director artistic al ediției 2016 a Festivalului Craiova Muzicală). Pe scena

festivalului au evoluat artiști reputați din Anglia, Italia, Austria, Germania, Spania, Serbia, Suedia, Polonia, Slovenia, Bulgaria, Republica Moldova, SUA și desigur din România (Craiova, București, Timișoara, Cluj-Napoca, Iași). Festivalul a acoperit un repertoriu ce pornește de la capodopere ale muzicii secolului 20 și până la creații de ultimă oră (printre compozitori: Stravinski, Messiaen, Ligeti, Niculescu, Dediu).

În concluzie, o stagiune structurată pe o idee generoasă și un festival „ancorat” în contemporaneitate.

Ștefan Buzărnescu

Deputăția – o nouă știință?

Ca urmare a unei cercetări sociologice, care a ierarhizat activitățile sociale în exclusivitate după salariul lunar încasat de fiecare „actor social”, a rezultat că pe primul loc se află jucătorul de fotbal, iar printre primii zece se află politicianul în ipostaza sa de deputat...

Ca simplu cetățean, băgat în seamă din patru în patru ani, și total dezamăgit din cinci în cinci ani (eu fiind o vertebrată crescută în ciclurile cincinalelor!), în loc să mai formulez dubitații (neapărat european-carteziene!) cu privire la „drumul pe care merge România”, m-am gândit să îndemn pe foarte tinerii frumoși și liberi să candideze ei în viitoarele alegeri parlamentare... Cel puțin pentru funcția de deputat, deoarece calitatea de senator mi se pare a fi mai aproape de poziția cronologică a seniorilor...

Dar cum ar trebui să-i motivez pe viitorii competitori?

Deputații sunt oameni care au grave probleme... De fapt, marile lor neliniști sunt legate de viitorul lor profesional, destul de incert pentru ei, căci nu sunt deloc formați pentru sarcinile ce-i așteaptă.

Gândiți-vă! De-acum înainte, evoluția inevitabilă a meseriei lor face ca principala lor muncă să fie aceea de a participa la proiectele țării, de a contribui la conceperea acestor proiecte și de a coopera la realizarea lor efectivă... și tocmai asta nu știu ei să facă!

Dar ei știu multe alte lucruri să facă: să se rătăiască, să dea ordine, să pretindă, să se asculte vorbind, să se reprezinte, să comită euroarele, să se umfle în pene... cum au făcut toți ocupanții acestor fotolii de un sfert de veac încoace. Așa că nu este mare lucru, nu?

Să ajute, să fie alături de cei care sunt în dificultate, să exploreze alternative și să propună soluții, să consilieze... Pentru aceste „fleacuri” spun că nu au fost „formați”; nu acestea au fost criteriile care să-i ghideze nici pe înaintașii lor, parlamentabilii care, mulți dintre ei, acum sunt titulari la Școala de Înalte Studii și Gratii.

În calitate de boboc pensionar, care întreaga viață am petrecut-o la catedră, știu că profesia este un set de competențe pe care anii de școală îi arondează tradiționalilor șapte ani de acasă ai fiecărui pui de om prin investiția educativă (cumulată) a științelor naturii, a științelor sociale, a științelor gândirii și ale omului... Aici, la științe, simt că m-am împotmolit : care este știința care-l pregătește pe insul anonim, dornic de a fi deputat, să devină legitim ocupant al fotoliului cu pricina?!

Să ne amintim: condițiile apariției unei noi științe sunt următoarele:

a) Existența unui obiect de studiu care să necesite o încadrare epistemologică;

b) Existența unei metodologii de cercetare (fundamentală) pentru cele teoretice, sau și de cercetare (empirică) pentru științele aplicative;

Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu • Eseu

c) Un profil identitar concret – determinat de aplicare a rezultatelor cercetării de resort prin care să se asigure o evoluție sustenabilă științei respective.

Dacă acceptăm această grilă, să vedem dacă este posibilă știința care ar pregăti un fost deputat...

aa) ca obiect de studiu, putem admite că formularea regimului de funcționare a spațiilor sociale și gestionarea problemelor sociale ale comunităților constituie aria de exercitare a competențelor manageriale ale deputaților, în parteneriat cu setul de expertiză aferent senatorilor;

bb) metodologia de cercetare, deși puțin cam fuzzy, este și ea definibilă, prin aportul conjugat al mai multor structuri organizaționale: SeReIlluminate, DNA, Jandarmeria, Administrațiile locale, Ministerul învățaturii de Minte, fantasmele guvernamentale... Deputăția fiind o știință de sinteză, presupune numai curajul semnăturii, adică scris-cititul asigură succesul garantat: deputatul este personajul central al imaginii publice, toți ceilalți fiind fundalul tabloului. Pe valurile tulburi ale tranziției el are doar sarcina de a rămâne pe val, deoarece la galere trag alții...

cc) ca domeniu de aplicare, mă simt în aceeași situație cu John Sommerville când a născocit celebra Umbrelologie...

Personal, aș mai continua supozițiile, dar prefer să mă opresc aici, deoarece Bruxelles-ul nu s-a pronunțat în această chestiune... Totuși, îmi permit o sugestie: dacă este prea dificil demersul pentru intrarea în rezonanță cu științele fundamentale, ar fi mai bine să se-ncerce plasarea ipotetice

științe printre științele aplicate; de douăzeci și șase de ani, verbele parlamentabile au etalat virtuți antologice în practica lichidării tuturor locurilor de muncă din perioada comunistă, în vânzarea pe un dolar a unor „unități de producție ceaușiste”, precum și în deromânizarea tuturor băncilor și a resurselor autohtone. Deputăția românească a aplicat, cu obediență absolută, toate circularele venite de la Bruxelles și chiar de la orice ambasador al țărilor reprezentate la București...

În ceea ce privește profesionalismul celor care și-au asumat această știință, este destul să amintim ceea ce spunea un fost tractorist care, neștiind să-și repare tractorul rămas în brazda CeAPistă, vocifera po rumânscaia iazâca: „Me-serie, te halesc!”

Suferindul de „deficit european”,
Ștefan Buzărnescu

Noutăți editoriale • Noutăți editoriale • Noutăți editoriale

Mihai Duțescu

Două cărți de poezie:

Ion Sabin Cerna, *Lumina din umbră*

Această proaspătă carte a poetului gorjean Ion Sabin Cerna, *Lumina din umbră*, este o nouă dovadă a talentului său liric, pendularea între versul clasic și cel modern fiind caracteristica sa esențială: „Visul meu aş vrea să se schimbe,/ Să mă închidă într-un destin./ Fereastra să-mi rămână deschisă./ Iar sufletul să se-nalțe ca o pasăre// Să mă-ntorc și azi în amintire./ Plâns de anotimpuri/ mângâiat de iubiri/ anii se trec, viața este o pânză subțire/ Prin negură de vreme se pierde-n uimiri...”

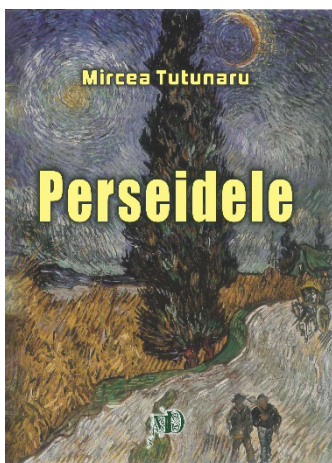

Ion Sabin Cerna simte timpul care îi străbate vârstele, anotimpurile, versurile sale încărcate de emoție capătă culoare și substanță: „Voi îmbrăca a luminii cămașă,/ mușcând din pâinea singurătății,/ mai rățacit decât frunza în vânt,/ Voi străbate anii ducând povara timpului”.

Progresele pe care le-a făcut au fost evidente de la un volum la altul, acum când a devenit un poet notabil, nu putem decât să-i așteptăm cu interes cărțile.

Mircea Tutunaru, *Perseidele*

Din Motrul poezilor gorjeni se desprinde și profesorul universitar Mircea Tutunaru, un sensibil care și-a găsit calea: „M-am săturat să-mi torc urâtul/ De unul singur/ Dar cântul și poezia/ Îmi sunt prieteni și-mi arată/ Calea ce trebuie urmată”. În acest soi de poezii scurte, adevărate haiku-uri, stă esența întrebărilor și răspunsurilor care-l bântuie: „Vis de iubire/ în nopțile cu lună/ În cimitire.”

om modest și educat care scrie despre viață și despre moarte: „Presimt că nu voi muri/ Energia nu moare,/ ea se transformă/ În alt univers”.

Energia poetică este o motivație suficientă să trăiești, să învingi obstacolele unei vieți nemiloase.

Mircea Tutunaru va avea, cu siguranță, un cuvânt de spus în poezia viitorilor ani.

Este vorba despre un poet remarcabil, un

Evocare • Evocare • Evocare • Evocare • Evocare • Evocare

Emilian Mirea

Ioan Anastasia – Poetul și Omul

L-am cunoscut pe Ioan Anastasia în toamna anului 1982 când, proaspăt absolvent de liceu și îndrăgostit de poezie, începusem să frecventez cenaclurile care ființau în cadrul caselor de cultură. Ioan Anastasia era atunci directorul Casei de Cultură a Tineretului din Craiova, unde înființase Cenaclul „Cântăreții Cetății” și prin care, de-a lungul timpului, s-au perindat mulți dintre scriitorii cunoscuți de azi. A fost începutul unei lungi și frumoase prietenii, retezată, în această viață, de fatidica zi a sfârșitului pământesc, venită pentru Ioan Anastasia la finele posomorât și ploios al lui ianuarie 2009.

Mă leagă multe amintiri din prietenia cu Ioan Anastasia: participarea la festivaluri de poezie și muzică folk (la Deva și Calafat), la Zilele Eminescu la Florești, Gorj (care erau însuflite de un alt mare dispărut, Liviu Poenaru), la spectacolele organizate la Casa de Cultură a Tineretului. Era un om lângă care nu te plictiseai, spiritual și plin de umor, dar, mai ales, era un om de la care aveai totdeauna ce învăța.

Autor a mai multe cărți de poezie, de etnografie și folclor și de arhivistică, Ioan Anastasia era, în permanență, omul planurilor de viitor. „Plănuia” mereu noi cărți, unele au rămas în lucru, deci nu vor mai vedea niciodată lumina tiparului sub condeiul celui care le-a dat viață.

S-a stins fulgerător, cu graba cu care, după ce îți termini treaba, te duci acasă pentru a te odihni... Dar și cu puterea de a te reîntoarce la ceea ce ai lăsat în urmă, durabil și de neuitat. Pentru că Poetul totdeauna rămâne – în bibliotecă, prin cărțile sale, și în inimile prietenilor, pentru ceea ce a știut să dăruiască din prea-plinul sufletului lui.

Plecarea lui Ioan Anastasia spre Ceruri reprezintă o pierdere pentru cultura craioveană și românească și, mai ales, pentru cei care l-au cunoscut și prețuit, ca scriitor și prieten.

Cu puțin înainte de fatidica zi, devenise membru al Uniunii Scriitorilor din România. Nu a apucat să se bucure de această destul de târzie recunoaștere pentru că deja starea de sănătate îi juca feste și îl obliga să petreacă mult timp pe paturile de spital.

A scris ultima poezie – „Nu mă puteam împăca”, în decembrie 2008, tot pe un pat de spital. O poezie tulburătoare despre visul înspăimântător care-l anunța că Marea Trecere este aproape, tot mai aproape...

Ultima poezie:

Nu mă puteam împăca

Nu mă puteam împăca cu moartea,
mai ales că mă speriască într-un vis!
Tulbure – îi tălmăceam vecinului de suferință
care mă asculta pe sub geană...
Deodată mi se arată frumoasa doctoriță
în alb, cu sufletul împăcat că
visul nu fusese tradus bine...
Dacă tulburarea s-ar fi limpezit
m-aș fi apropiat de fatalitate:
poate un trandafir înflorit în cerebrala
scorțișoară, un nod într-un brăduț
încolțit în mâini sau în picioare sau
o meduză dansând în timpul meu
pe luciul apei.
Fă-ți semnul crucii,
îmi zise doctorița –
Izbăvește-te de vise –
Oricând pot deveni
Realitate.

Ioan Anastasia
28.12.2008

Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie • Poezie

Licu Ungureanu

De-aș fi

De încolțesc
Aș vrea să știu că sunt o graminee
Și nu o păpădie, vântului risipă
Dacă iubesc,
Din sâmbur aș pofți să-mi fac femeie
Și timpul să i-l fur clipă cu clipă.
De tot trăiesc,
Aș vrea ca să respir adânc de vale,
Cât și înalt de cetină de brad.
Și de vorbesc,
N-aș vrea să răspândesc simple taclale
Ci doar cuvinte bune de răsad.
Dacă cârtesc,
N-aș vrea să stric din adevăr fărâmă,
Doar să-l ating ca să mă pot uimi.
Și de gândesc,
N-aș vrea să fiu nici rest nici sumă,
Să n-am cu alții rost a mă-mbrânci.
De-ar fi noimă

Din răzlețite orizonturi, câte se oglindesc
Aș sta să le adun în vadul lor,
De aș fi știmă,
M-aș furișa, tot căutând să mă găsec
În întrupat, cu umbră și un dor.

Irepetabila întoarcere

Tălmăcitor târziu de versuri triste
Din limbi ce s-au uitat, murind treptat,
Mai fac câte odată vechi pagini să existe
Așa cum au și fost și nu s-au repetat.

De ce s-ar repeta când altele se-adună,
Nu-i timp pentru trecut să fie copiat,
N-ar duce nicăieri, nici până la minciună,
Pentru ce-a fost să fie, ar fi doar plagiat.

Dar ne-am pierdut aici, prezentul bricolând,
Ne facem chip de lut din tehnici complicate,
De propriul sfârșit nu vom afla nicicând
De noi am fost la cârmă sau niște aparate...

Ion C. Ștefan

Îndrăgostit de tine

La nesfârșit, îndrăgostit de tine –
Un lung val argintiu
Străbătând viețile noastre.
Nuferi albi, parcă însuflețiți,
Cu plete argintii, martore la trecerea timpului
Și la legende solare.
Aici, doar eu mângâi cu tălpile goale
Fiecare bob de rouă, imaginându-mă că exiști alături,
Pe un tărâm al fericirii, spre care plecasem să te caut -
Pe veci îndrăgostit de tine,
Rămas captiv acestei așteptări...

Elixirul tinereții

Nu pot să cred că vom îmbătrâni și noi vreodată;
Avem vârsta, dar trupurile și sufletele
Ne-au rămas tinere. Poate că dragostea
Este un elixir necunoscut, care ne menține doar pe noi
În această lumină. –Totuși, îmi zic uneori,
În câte-o noapte de veghe, trăind cu atâta intensitate
Și gândindu-mă la tine: – Și totuși, poate că odată și-odată...
Și atunci m-apuc să scriu despre tine –
Tânără și frumoasă, înlănțuindu-te cu sinceritatea deplină
A cuvintelor: sufăr și scriu, pentru a te păstra tânără
Pentru generațiile viitoare, ca un izvor al vieții
Nemuritorul izvor al creației mele ...
Scriu despre iubire – elixirul tinereții noastre!

Florian Caragiu

Lectură

pentru cei trecuți dincolo
istoria e o carte cu nesfârșite pagini
o răsfoiesc zi de zi
mirându-se în sine de cele întâmplare
și de cele neîntâmplare încă

și când obosesc de citit
visează sfârșitul poveștii
așa cum noi visăm începutul ei
atrași de zâmbetul lor ce îndulcește
asprimea razelor toamnei

Vino

când apari la capătul lui,
timpul se roagă să sfârșească în
mine.
sângele-i stă-n loc de fericire,
clipind ca un apus scăpat din colțul
ochiului.
numai în pasul cu lumea -
tot mai mici lucrurile, oamenii
se strâng pe linia subțire a orizontu-
lui,
de unde, visătoare, lumina
îi clatină capul, plecându-l
la pieptul tău seara

Doina Bonescu

Pasăre măiastră

Umilă pasăre măiastră
Te-ai rătăcit...
În ce unghere ai stat
Ascunsă atâta timp?
Puteai să zbori
Sub raze de lumină
Cu suflet împăcat și plin
Spre cer senin...
Busola ți-ai pierdut
Și ai rămas blocată
În timp și spațiu
Închistată în propriul vis
Pierdut, întunecat
Și fals... și trist...
Puteai să zbori
Umilă pasăre măiastră!

CUPRINS

ESEU	
D. R. Popescu	3
Adrian Păunescu iubea șahul	3
MEMORII	
Dinu Săraru	7
Nostalgia toamnelor copilăriei	7
POEZIE	
Gabriel Chifu	8
INEDITE	
C. S. Nicolăescu-Plopșor	9
Scrisori inedite	9
PROZĂ	
Ioana Heidel	11
Gelika descoperă iubirea	11
POEZIE	
N. P. Vrânceanu	15
CONFRUNTĂRI	
Ovidiu Ghidirmic	16
Estetism și decadentism	16
ESEU	
Ovidiu Ghidirmic	17
Proză de inspirație și rezonanță metafizică	17
EVENIMENTE CULTURALE	
Ovidiu Ghidirmic	18
15 ani de la apariția noii serii a revistei „LAMURA”	18
ESEU	
Ovidiu Ghidirmic	20
Un roman filosofic și dilematic: <i>Cimitirul copiilor</i> de Nicolae Goja	20
Tudor Nedelcea	23
Constantin Stere	23
CRONICĂ LITERARĂ	
Gabriela Rusu-Păsărin	26
Perspectiva timpului în receptarea profilurilor literare	26
ARTĂ PLASTICĂ	
Horațiu Mălăele	30
PROZĂ	
Ion R. Popa	32
Angelica (Fragment din romanul în curs de apariție „Poate că da, poate că nu”)	32
Teodor Oancă	34
Clopotul (III)	34
Ana Vida	36
Gustul eșecului (Fragment din romanul omonim aflat în pregătire)	36
PREZENTARE	
Prof. dr. Adrian Năstase & Raluca Marina Langă	39
PRIN MUZEELE CRAIOVEI	39
ESEU	
Petrișor Raluca Gabriela	41
Dimensiunea religioasă a poeziilor lui Adrian Păunescu	41
Prof. dr. Mihaela Rădulescu	43
<i>Pietrele soarelui</i> – revigorări sufletești	43
Petrișor Militaru	44
Reconfigurarea memoriei afective sub semnul simplității	44

POEZIE	
Dinu Motroc	45
Gela Enea	45
CRONICĂ PLASTICĂ	
Aurora Speranța	46
Vasile Buz	46
NOUTĂȚI LITERARE	
Mircea Pospai	47
O „acțiune recuperatorie” relevantă și necesară	47
POEZIE	
Gheorghe Dănișor	49
Ștefan Tunsoiu	49
Constantin Pădureanu	50
EVENIMENTE CULTURALE	
Constantin Pădureanu	51
Lansare de carte	51
PROZĂ	
Dumitru Duță	52
Popas de viață (fragmente de roman)	52
CRONICĂ MUZICALĂ	
Gheorghe Fabian	53
2016/2017: o stagiune, un festival, o aniversare	53
ESEU	
Ștefan Buzărnescu	55
Deputăția – o nouă știință?	55
NOUTĂȚI EDITORIALE	
Mihai Duțescu	57
Două cărți de poezie: Ion Sabin Cerna, <i>Lumina din umbră</i> ; Mircea Tutunaru, <i>Perseidele</i>	57
EVOCARE	
Emilian Mirea	58
IOAN ANASTASIA – Poetul și Omul	58
POEZIE	
Licu Ungureanu	59
Ion C. Ștefan	59
Florian Caragiu	59

NOTA BENE

Revista *Noul Literator* apare sub egida U.S.R. și publică articole de specialitate ale autorilor și cadrelor didactice interesate.

Revista apare trimestrial.
Contactați-ne pe adresele specificate.

În atenția colaboratorilor

Textele vor fi scrise cu Times New Roman, corp 12, după modelul celor din revistă (inclusiv cu scrierea semnelor diacritice specifice scrierii limbii române). Notele bibliografice se numerotează în continuare și se trec la sfârșitul textului. Este obligatorie utilizarea semnelor de punctuație, exceptând poezia în care se respectă grafia autorilor.

Pentru numărul următor, vă așteptăm materialele până la 30 ianuarie 2017

